

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558)
ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว

ภิรมย์ วงษ์ศรีแก้ว

งานนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาการเมืองการปกครอง

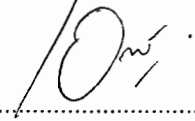
คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

เมษายน 2556

ลิขสิทธิ์นี้เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์และคณะกรรมการสอบงานนิพนธ์ ได้พิจารณา
งานนิพนธ์ของ ภิรมย์ วงษ์ศรีแก้ว ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองการปกครอง ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

อาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่เรือตรี ดร.เอกวิทย์ มณีชร)

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

..... ประธาน
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่เรือตรี ดร.เอกวิทย์ มณีชร)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์ โพธิสว่าง)

..... กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ (พิเศษ) พันตำรวจเอก ดร. ปกรณ์ มณีปกรณ์)

คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ อนุมัติให้รับงานนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองการปกครอง ของมหาวิทยาลัยบูรพา

..... คณบดีคณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่เรือตรี ดร.เอกวิทย์ มณีชร)
วันที่ 30 เดือน เมษายน พ.ศ. 2556

ประกาศคุณูปการ

งานนิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์และสำเร็จลงได้ด้วยความช่วยเหลือของผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่เรือตรี ดร.เอกวิทย์ มณีธร ที่รับเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาและเป็นประธานคณะกรรมการสอบงานนิพนธ์ กรอบกับผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์ โปธิสว่าง และผู้ช่วยศาสตราจารย์ (พิเศษ) พ.ต.อ.ดร.ปกรณ์ มณีปกรณ์ เป็นกรรมการสอบงานนิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ชลัช จงสีบพันธ์ และ ดร.ไชยา กุฎาคาร ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำตลอดจนตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่และให้กำลังใจเป็นอย่างดีตลอดมา ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ ท่านคณาจารย์ ด้วยความเคารพอย่างสูง ไว้ ณ โอกาสนี้

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้ได้รับความร่วมมืออย่างดีจากประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ที่กรุณาสละเวลาในการตอบแบบสอบถาม ทำให้ได้ผลการศึกษาที่ครบถ้วนสมบูรณ์

คุณค่าและประโยชน์จากการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาขอมอบแด่บิดา มารดา ผู้เป็นที่เคารพยิ่งแด่คณาจารย์ทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอน ตลอดจนถึงน้อง เพื่อน ๆ ทุกคน ที่ได้ให้การสนับสนุนช่วยเหลือและให้กำลังใจแก่ผู้ศึกษาเสมอมา จนทำให้งานนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

ภิรมย์ วงษ์ศรีแก้ว

54910356: สาขาวิชา: การเมืองการปกครอง; ร.ม. (การเมืองการปกครอง)

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม/ประชาชน/พัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์/ อนุรักษ์ประเทศ/ จังหวัดสระแก้ว

ภิรมย์ วงษ์ศรีแก้ว : การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์

พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว (PEOPLE'S PARTICPATION IN DEVELOPMENT ACCORDING TO THE STRATEGIC PLAN OF BANDAN MUNICIPAL DISTRICT, ARUNYAPHATHEP DISTRICT, SAKAEO PROVINCE)

อาจารย์ผู้ควบคุมงานนิพนธ์: เอกวิทย์ มณีธร, ร.ด., 98 หน้า, ปี พ.ศ. 2556.

การศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ และเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว จำนวน 400 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลแล้วนำมาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ สถิติที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และสถิติอ้างอิง (Inferential Statistics) ได้แก่ (t-Test) และ One- way ANOVA และ แอล เอส ดี (LSD: Least Significant Difference)

ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างของประชาชนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุอยู่ระหว่าง 36-45 ปี มีสถานภาพสมรส มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีอาชีพเกษตรกรกรรม มีรายได้ต่อเดือน ต่ำกว่า 5,000 บาท มีตำแหน่งอื่น ๆ และมีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้าน 16-30 ปี มากที่สุด ประชาชนในพื้นที่เทศบาลตำบลบ้านด่าน มีเพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านแตกต่างกัน จะมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แต่ประชาชนที่มีตำแหน่งในหมู่บ้านแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ไม่แตกต่างกัน

ดังนั้นเทศบาลควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ และควรมีวิธีการประชาสัมพันธ์ในการจัดเวทีประชาคมเพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมมากกว่านี้ ควรมีแบบสอบถามความคิดเห็นของประชาชน และควรมีการจัดสรรงบประมาณในแต่ละหมู่บ้านอย่างทั่วถึง

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
สารบัญ.....	จ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	7
สมมติฐานของการวิจัย.....	7
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย.....	8
ขอบเขตของการวิจัย.....	8
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	9
2 แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	12
แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน.....	12
ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชน.....	21
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	26
กรอบแนวความคิดในการวิจัย.....	32
3 วิธีการดำเนินการวิจัย.....	34
ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	34
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในวิจัย.....	36
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	38
การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	38
4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	40
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	40
ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	41

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลบ้านด่าน อำเภอรัฐประเศ จังหวัดสระแก้ว.....	44
ส่วนที่ 3 ผลการทดสอบสมมติฐาน.....	50
ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะ.....	63
5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	66
สรุปผลการศึกษา.....	67
การอภิปรายผล.....	71
ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย.....	76
ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป.....	76
บรรณานุกรม.....	78
ภาคผนวก.....	66
ภาคผนวก ก	81
ภาคผนวก ข	84
ภาคผนวก ค	91
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	98

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1	สัดส่วนจำนวนตัวอย่าง 35
2	จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ (n = 400)..... 41
3	จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ (n = 400)..... 41
4	จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานภาพการสมรส (n = 400) 42
5	จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการศึกษา (n = 400) 42
6	จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอาชีพ (n = 400) 43
7	จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัว จำแนกตามรายได้ต่อเดือน (n = 400) 43
8	จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตำแหน่งในหมู่บ้าน (n = 400)..... 43
9	จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้าน (n = 400) 44
10	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว (n =400) 45
11	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ด้านการร่วมรับรู้ (n =400)..... 45
12	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ด้านการร่วมคิดและตัดสินใจ (n =400)..... 47
13	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ด้านการร่วมปฏิบัติการ (n =400)..... 48
14	ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ด้านการร่วมติดตามและประเมินผล (n =400)..... 49

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
15 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างเพศกับ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตาม แผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว.....	50
16 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างอายุกับ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตาม แผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว.....	51
17 ความแตกต่างอายุ กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว.....	51
18 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างสถานภาพการสมรสกับ การมีส่วนร่วมของประชาชนใน การพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว	52
19 ความแตกต่างสถานภาพการสมรสกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตาม แผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว.....	53
20 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างระดับการศึกษา กับ การมีส่วนร่วมในการในการ พัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว	54
21 ความแตกต่างระดับการศึกษา กับ การมีส่วนร่วมของประชาชน ในการพัฒนาตามแผน ยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว.....	55
22 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างอาชีพกับ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตาม แผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว.....	56
23 ความแตกต่างอาชีพกับ การมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว.....	57

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
24	ผลการวิเคราะห์ความความแตกต่างรายได้กับ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว.....	58
25	ความแตกต่างรายได้กับ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-25589) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว.....	58
26	ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างการมีหน้าที่ตำแหน่งในหมู่บ้าน กับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว.....	59
27	ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างระยะเวลาอาศัยอยู่ในหมู่บ้านกับ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว.....	60
28	ความแตกต่างระยะเวลาอาศัยอยู่ในหมู่บ้านกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว	60
29	สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน	62

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	33

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันแนวคิดการมีส่วนร่วมมีกระแสการยอมรับที่จะนำมาใช้เป็นหลักการพื้นฐานของการพัฒนา หัวใจสำคัญของการพัฒนาชุมชน คือ ให้ชุมชนนั้น รวมตัวกัน ซึ่งมีได้หมายถึงการรวมตัวเพื่อผลประโยชน์ ร่วมกันทางเศรษฐกิจเท่านั้น แต่เป็นการรวมตัวกันด้วยจิตสำนึก และค่านิยมร่วมกันบางอย่าง ซึ่งจะทำให้เกิดพลังที่ยั่งยืน เป็นศิลปะแห่งการพัฒนาชุมชนที่กล่าวในที่นี้ รวมถึงบ้าน สถาบันศาสนา โรงเรียนและสถาบันอื่น (อมรวิรัช นาคทรพรพ, 2541, หน้า 72)

สำหรับหลักการในมิติของการมีส่วนร่วมเพื่อการพัฒนา เป็นการกระตุ้นให้บุคคลที่เคยอยู่ภายนอก ได้เข้ามาเกี่ยวข้องกับกระบวนการพัฒนา เพื่อกระจายผลของการพัฒนาให้ครอบคลุมอย่างทั่วถึง ให้ทุกคนได้มีส่วนร่วมในการบริโภคผลผลิตของสังคม มีส่วนร่วมการตัดสินใจในการริเริ่มกิจกรรม โครงการ ร่วมดำเนินงาน ติดตามประเมินผล และร่วมรับผลประโยชน์ ที่เกิดขึ้นอย่างมีศักดิ์ศรี และความเท่าเทียมกัน โดยเฉพาะเหตุการณ์หรือสถานการณ์ที่จะมีผลกระทบต่อคนในสังคมหลักการมีส่วนร่วมจึงเป็นหัวใจสำคัญของแนวคิดประชาธิปไตย (ศิริกาญจน์ โกสุมภ์, 2542, หน้า 12-13)

กลไกการพัฒนาประเทศที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือการที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารของแต่ละท้องถิ่นของตนเอง ซึ่งการมีส่วนร่วม นั้นเกิดขึ้นระหว่างสองฝ่าย คือทั้งชุมชนและส่วนราชการเป็นการเอื้อเพื่อกัน และกัน หากทุกส่วนให้ความสำคัญซึ่งกันและกัน รวมทั้งมีความตระหนักร่วมกันก็จะเป็นจุดเริ่มต้นของการพัฒนาประเทศที่สมบูรณ์ และยั่งยืนตลอดไป

องค์กรทั้งภาครัฐและเอกชน ต่างพยายามแสวงหาแนวทางแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เหมาะสม ให้กับชุมชน ซึ่งแนวคิดที่ทุกฝ่ายให้ความสำคัญ คือการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อความเข้าใจในการศึกษาเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนในแนวทางการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของผู้นำชุมชนให้ดีขึ้น

การมีส่วนร่วมเป็นพลังสร้างสรรค์ที่ก่อให้เกิดประโยชน์กับบุคคลแต่ละคน และผลผลิตของสังคม ก่อให้เกิดปฏิสัมพันธ์ ความผูกพันของบุคคลในสังคม นวัตกรรมของสังคมที่เกิดขึ้นในอดีตจนถึงปัจจุบัน และจะเกิดขึ้นใหม่ในอนาคตเป็นผลจากแนวคิดของการมีส่วนร่วมเกือบทั้งสิ้น จะช้าหรือเร็วขึ้นอยู่กับความต้องการ ลักษณะของสังคม วัฒนธรรม ความเชื่อ ค่านิยม และเจตคติที่มีต่อการมีส่วนร่วม นอกจากนั้นการมีส่วนร่วมยังช่วยยกระดับแรงจูงใจ (Motivation) การสร้างข้อ

ผูกพันของการเปลี่ยนแปลง (Commitment to Change) การให้ความร่วมมือ (Co-operation) และคุณภาพของการตัดสินใจ แนวคิดหลักของการมีส่วนร่วมมีองค์ประกอบที่สำคัญ คือ จะต้องมีความรับผิดชอบที่เข้าไปเกี่ยวข้อง (Involvement) การช่วยเหลือและการทำประโยชน์ (Contribution) ความรับผิดชอบ (Responsibility) ซึ่งเกี่ยวข้องทางจิตใจมากกว่าทางร่างกาย (เสริมศักดิ์ วิชาลาภรณ์, 2538, หน้า 182)

การปกครองท้องถิ่นถือว่าเป็นพื้นฐานของประชาธิปไตยระดับชาติ เพราะการพัฒนาการเมืองการปกครองในระบบประชาธิปไตยระดับชาติจะประสบความสำเร็จได้ จำเป็นต้องอาศัยการพัฒนาการของการปกครองตนเองในระดับท้องถิ่น โดยสร้างความเข้าใจและการยอมรับจากประชาชนว่าการปกครองท้องถิ่นเป็นสิ่งจำเป็นและมีประโยชน์ต่อชีวิตความเป็นอยู่ของเขา นอกจากนี้การปกครองท้องถิ่นยังเปรียบเสมือนสถาบันฝึกอบรมประชาชนให้เข้าใจกระบวนการและกลไกทางการเมืองการปกครองในระบบประชาธิปไตย เพราะช่วยให้ประชาชนเกิดการเรียนรู้และเข้าใจในระบบการเมืองมากยิ่งขึ้น ดังนั้นหากประชาชนไม่เห็นความสำคัญและเข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองท้องถิ่นอย่างเหมาะสมและจริงจังแล้ว คงหวังจะเห็นการพัฒนาการเมืองการปกครองในระดับชาติได้ยาก

สภาพปัจจุบันโลกกำลังเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว กระแสการพัฒนาก็เกิดขึ้นตามมาอย่างเห็นได้ชัด ซึ่งการพัฒนายกลายมาเป็นตัวชี้วัดความเจริญทางด้านต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น จะเห็นได้จากนักวิชาการได้แบ่งประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกออกเป็น 3 ประเภท คือประเทศที่พัฒนาแล้ว ประเทศที่กำลังพัฒนา และประเทศด้อยพัฒนา ฉะนั้นเรื่องการพัฒนาจึงเป็นสิ่งสำคัญสำหรับประเทศไทย ซึ่งถือว่าเป็นประเทศที่กำลังพัฒนา

สำหรับการพัฒนาในประเทศไทยตามแนวนโยบายของรัฐ ตลอดจนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ก็ให้ยึดถือประชาชนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา โดยประชาชนต้องได้รับความรู้ มีความสำนึกในความเจริญก้าวหน้าที่จะเกิดขึ้น ประชาชนต้องมีอำนาจในการตัดสินใจที่จะเลือกการพัฒนาที่สนับสนุนและเกื้อกูลต่อการดำรงชีวิตของตนเอง และการพัฒนาจะต้องเป็นการพัฒนาทั้งทางด้านเศรษฐกิจ จิตใจ สังคมและวัฒนธรรม โดยให้ประชาชนได้ใช้ศักยภาพที่ตนเองมีอยู่ในการร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อพัฒนาท้องถิ่นให้ไปสู่เป้าหมายที่ประชาชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นร่วมกันวางไว้ การพัฒนาอย่างนี้เรียกว่า “การพัฒนาที่ครบวงจร” ซึ่งนำท้องถิ่นไปสู่ความยั่งยืนและมั่นคงต่อไป

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 ได้บัญญัติไว้ชัดเจนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารราชการแผ่นดิน ตลอดจนมีสิทธิในการควบคุม กำกับ และตรวจสอบการดำเนินงานของภาครัฐ ประชาชนมีสิทธิได้รับข้อมูลข่าวสาร คำชี้แจงจากหน่วยงานราชการ

ตลอดจนการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ และการควบคุมกำกับการดำเนินงานของรัฐได้ โดยตรงมากขึ้น และในระดับท้องถิ่นประชาชนสามารถมีส่วนร่วมในการปกครองได้หลายวิธี คือสมัครเป็นสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น ใช้สิทธิลงคะแนนออกเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น สนับสนุนให้คนดีมีความสามารถให้ได้เข้าไปบริหารท้องถิ่น ชำระภาษีตามกฎหมายให้ท้องถิ่น ดูแล ตรวจสอบการบริหารงานท้องถิ่น ให้ข้อเสนอแนะแก่ผู้บริหารท้องถิ่น ถอดถอนผู้บริหารท้องถิ่นตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ

ในการปกครองส่วนท้องถิ่น คือการที่รัฐบาลได้เปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมโดยมีสิทธิมีเสียงในการปกครองกันเอง ทั้งนี้ภายใต้กรอบของตัวบทกฎหมาย แต่ถ้าหากประชาชนรู้สึกว่าคุณเองไม่ได้มีส่วนได้เสียหรือเกี่ยวข้องหรือไม่ต้องการไปมีส่วนร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือไม่เกิดความรักและหวงแหนหรือต้องการจะปกป้องสิทธิประโยชน์ของตนเอง เพราะยังมีความคิดทางการเมืองแบบดั้งเดิมว่ากิจกรรมต่าง ๆ เป็นเรื่องของผู้นำแล้ว การบริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็จะกลายเป็นเรื่องของกลุ่มผลประโยชน์บางกลุ่มหรือส่วนน้อยในท้องถิ่น ออกมาแสวงหาประโยชน์จากท้องถิ่นเพื่อตนเองและพวกพ้อง โอกาสที่จะให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นตัวแทนแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนตามหลักการที่ว่า ไม่มีผู้ใดจะรู้ซึ่งถึงปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นได้ดีเท่ากับคนในท้องถิ่น และไม่มีใครจะแก้ไขปัญหาของคนในท้องถิ่นได้ดีเท่ากับคนในท้องถิ่น ก็ไม่มีโอกาสจะเป็นจริงได้ รวมถึงจะส่งผลกระทบต่อการพัฒนาระบอบประชาธิปไตยของประเทศด้วย

การปกครองท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาล เป็นรูปแบบหนึ่งของการปกครองที่รัฐได้กระจายอำนาจให้ประชาชนปกครองตนเอง มีฐานะเป็นนิติบุคคลตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 แนวความคิดในการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ยึดหลัก 3 ประการ คือด้านความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบายและการบริหารจัดการ ด้านการบริหารราชการแผ่นดิน และด้านประสิทธิภาพของการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น โดยรัฐต้องกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อให้ประชาชนได้รับบริการสาธารณะที่ดีขึ้น

ภารกิจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลตำบล ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 มาตรา 50 ภายใต้งบบังคับแห่งกฎหมายเทศบาลเทศบาลตำบลมีอำนาจหน้าที่ต้องทำในเขตเทศบาล ดังต่อไปนี้

1. รักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชน
2. ให้มีและบำรุงทางบกและทางน้ำ
3. รักษาความสะอาดของถนน หรือทางเดินและที่สาธารณะ รวมทั้งการกำจัดขยะมูลฝอย และสิ่งปฏิกูล

4. ป้องกันและระงับโรคติดต่อ
5. ให้มีเครื่องใช้ในการดับเพลิง
6. ให้ราษฎรได้รับการศึกษาอบรม
7. ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และผู้พิการ
8. บำรุงศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น
9. หน้าที่อื่นตามที่กฎหมายบัญญัติให้เป็นหน้าที่ของเทศบาล

การปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของเทศบาลต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน โดยใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีและให้คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล การจัดทำงบประมาณ การจัดซื้อจัดจ้าง การตรวจสอบ การประเมินผลการปฏิบัติงานและการเปิดเผยข้อมูลข่าวสาร ทั้งนี้ให้เป็นไปตามกฎหมายและระเบียบ ข้อบังคับว่าด้วยการนั้น และหลักเกณฑ์และวิธีการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

มาตรา 51 ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย เทศบาลตำบลอาจจัดทำกิจการใด ๆ ในเขตเทศบาล ดังต่อไปนี้

1. ให้มีน้ำสะอาดหรือการประปา
2. ให้มีโรงฆ่าสัตว์
3. ให้มีตลาดท่าเทียบเรือและท่าข้าม
4. ให้มีสุสานและฌาปนสถาน
5. บำรุงและส่งเสริมการทำมาหากินของราษฎร
6. ให้มีและบำรุงสถานที่ทำการพิทักษ์รักษาคนเจ็บไข้
7. ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น
8. ให้มีและบำรุงทางระบายน้ำ
9. เทศพาณิชย์

โดยอำนาจหน้าที่และภารกิจทำให้บทบาทของเทศบาลมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการสร้างความเข้มแข็งและความเจริญของทุก ๆ องค์ประกอบของท้องถิ่นให้มีความสมดุล ครอบคลุม ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 กำหนดให้เทศบาลจัดให้มีแผนพัฒนาท้องถิ่น เป็นกรอบในการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปี และงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม ดังนั้นเทศบาลจะต้องมีแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาของตนเอง ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 และระเบียบดังกล่าวกำหนดให้เทศบาลต้องจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเพื่อเป็นการกำหนดทิศทางในการพัฒนาท้องถิ่นให้ไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ และบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร

ซึ่งแผนพัฒนาท้องถิ่นเป็นแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่กำหนด ยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งแสดงถึงวิสัยทัศน์ พันธกิจ และจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาในอนาคต โดยสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนการบริหารราชการแผ่นดิน ยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด อำเภอและแผนชุมชน และปัจจุบัน การกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนา ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยดังกล่าว จะต้องดำเนินการใน ลักษณะให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในรูปแบบประชาคมหมู่บ้าน ผู้นำชุมชน และเข้าร่วมมาเป็น คณะกรรมการพิจารณาแผนพัฒนาของเทศบาล

ดังนั้น ในการวางแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาจึงไม่ควรมองแต่เพียงเขตพื้นที่การปกครอง ของตนเองเท่านั้น แต่ต้องมองให้กว้างออกไปครอบคลุมเขตพื้นที่อื่นด้วย ทั้งนี้เพื่อให้การวางแผน ยุทธศาสตร์การพัฒนามีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผลในการรับกับสถานการณ์หรือผลกระทบที่ อาจเกิดขึ้นตามมาจากเขตพื้นที่เหล่านั้นอย่างรู้เท่าทันจนทำให้สามารถใช้ประโยชน์จากสถานการณ์ ได้อย่างเต็มที่ หรือหาหนทางในการป้องกันอุปสรรคที่อาจเกิดขึ้นได้ (Proactive) การจัดทำแผน ยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่น จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกฝ่ายทั้งภาครัฐ องค์กรพัฒนาเอกชน และประชาชน เนื่องจาก การพัฒนาชุมชน คือการมีส่วนร่วม โดยเฉพาะการมี ส่วนร่วมของประชาชน การเข้ามามีส่วนร่วมหรือการริเริ่มโดยคนในชุมชนเอง เป็นวิธีการที่สืบ เนื่องมาจากปรัชญาทางการเมืองแบบประชาธิปไตย ที่เชื่อว่ามนุษย์ทุกคนมีความสามารถตัดสินใจ ในทางเลือกต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง หากว่าเรามีข้อมูลเพียงพอ และอยู่ในสภาพที่มีการแสดงความคิด เห็นได้อย่างอิสระเสรี การเข้ามามีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ในกิจกรรมการพัฒนาของคนในชุมชน เป็นการกระตุ้นให้พวกเขาได้อีกทางหนึ่งด้วย การที่มีโอกาสได้แสดงความคิดเห็นได้ฟังคนอื่น อธิบายเสนอแนวทางเลือกต่าง ๆ ย่อมเป็นการเรียนรู้ที่ดี โดยที่เป็นการเรียนรู้จากเพื่อนมนุษย์ใน ระดับเดียวกับตนเอง แม้บางครั้งจะต้องอาศัยความรู้จากนักวิชาการหรือนักพัฒนาบ้างก็ตาม กระบวนการวิธีการมีส่วนร่วมในการทำงานต่าง ๆ แม้จะดูล่าช้าสับสนบ้างในบางขณะแต่ใน ท้ายที่สุด เมื่อทุก ๆ ฝ่ายคุ้นเคยกันดีแล้วย่อมจะส่งผลดีอย่างเต็มที่ตามที่ (สุพรรณิ ไชยอำพร และ สนิท สมัครการ, 2535, หน้า 37 อ้างถึงใน อดิศักดิ์ คำเพราะ, 2550, หน้า 2) ได้กล่าวไว้ว่า และการ ให้โอกาสประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมพัฒนาท้องถิ่น โดยเริ่มตั้งแต่การมีส่วนร่วม ในการคิดค้นหาปัญหา สาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้น แนวทางแก้ไขปัญหา การตัดสินใจเลือกแนว ทางการและวางแผนพัฒนาแก้ปัญหา รวมทั้งการร่วมปฏิบัติในกิจกรรมการพัฒนาท้องถิ่น ที่จัดใน ชุมชน และการประเมินผลงานกิจกรรมการพัฒนาที่ได้ปฏิบัติไปแล้วตามที่ (หม่อมราชวงศ์คิน ธิพัฒน์, 2527, หน้า, 101 อ้างถึงใน อดิศักดิ์ คำเพราะ, 2550, หน้า 3) ได้กล่าวไว้ซึ่งการมีส่วนร่วม ในลักษณะดังกล่าวเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ประชาชนได้รับจากการลงมือกระทำกิจกรรม โดยเป็น

การเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง และทำให้ทราบถึงวิธีที่จะจัดการกับปัญหาของตนเองและชุมชน ได้อย่างถูกต้อง และทำให้ประชาชนได้รับประโยชน์จากการเข้าร่วม กิจกรรมการพัฒนาท้องถิ่น นอกจากนั้นยังช่วยให้ประชาชนเกิดการคิดเป็น ทำเป็น และมีความรู้สึกว่าการพัฒนาดังกล่าวนั้น พวกตนมีส่วนเป็นเจ้าของโครงการอย่างแท้จริง จากประสบการณ์การปฏิบัติงานของเทศบาลตำบลบ้านด่านซึ่งผู้วิจัยเป็นเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานประจำอยู่พบว่า ในกรณีศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้วการดำเนินงานของเทศบาลที่ผ่านมา ได้ให้ความสำคัญในมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นน้อยมาก แท้จริงในปัจจุบันการปฏิบัติงานของภาครัฐ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประชาชนจะต้องเข้ามามีส่วนร่วมทุกขั้นตอน เพราะการปกครองในระบอบประชาธิปไตยนั้น เป็นการปกครองของประชาชน โดยประชาชน และเพื่อประชาชน และการที่ประชาชนไม่เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาทำให้ส่งผลเสียต่อการพัฒนาท้องถิ่น ไม่สามารถนำไปสู่การแก้ไขปัญหาและสนองตอบความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น ได้อย่างแท้จริง ซึ่งเทศบาลก็หาแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าวแล้ว แต่ยังไม่สามารถที่จะหาแนวทางที่ดีให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมได้อย่างชัดเจน หากปล่อยปัญหาดังกล่าวทิ้งไว้ก็จะทำให้เกิดช่องว่างระหว่างเทศบาลตำบลบ้านด่าน กับประชาชนในพื้นที่มากขึ้น

การบริหารจัดการหรือการขับเคลื่อนองค์กร ชุมชน ท้องถิ่น สังคมและประเทศชาติให้ไปสู่ทิศทางที่พึงประสงค์นั้น จำเป็นต้องอาศัยความรู้ ความสามารถ ประสบการณ์ ความชำนาญการในสาขาวิชาด้านต่าง ๆ ในเชิงผสมผสานหรือบูรณาการ วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ เพื่อให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความเสมอภาค ความยุติธรรม มีความโปร่งใส หรือสมานฉันท์เกิดขึ้น

การวางแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาของเทศบาลตำบลบ้านด่านที่ผ่านมา แม้จะก่อให้เกิดความเจริญทางด้านเศรษฐกิจโดยรวม แต่ในขณะเดียวกันก็ได้สร้างปัญหาความไม่เท่าเทียมกันในทางเศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรม เพราะประชาชนส่วนใหญ่ไม่สามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการและการวางแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง ในการให้บริการของเทศบาล รวมถึงกิจกรรมการพัฒนาด้านต่าง ๆ ถูกกำหนดจากคณะผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในลักษณะเข้าไปกระทำต่อประชาชนกลุ่มเป้าหมาย ทำให้ประชาชนกลายเป็นผู้ถูกกระทำในการพัฒนาแทนที่จะเป็นผู้กระทำการพัฒนาด้วยตนเอง ด้วยเหตุผลดังกล่าว การพัฒนาของเทศบาลที่ผ่านมา ส่วนใหญ่ไม่สามารถแก้ไขปัญหาและตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ครบถ้วนตามภารกิจ เพราะประชาชนไม่มีโอกาสเข้าไปมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาของเทศบาล

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้ปฏิบัติหน้าที่ราชการที่สำนักงานเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว จึงสนใจที่จะทำการวิจัย ในเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน เพื่อศึกษาหาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชน ตลอดจนศึกษาปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ในการมีส่วนร่วมเพื่อหาสาเหตุ และเพื่อเป็นแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าว ทั้งนี้เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาท้องถิ่นให้มีความเจริญก้าวหน้าในโอกาสต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว
2. เพื่อศึกษาความแตกต่างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว

สมมติฐานของการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 ประชาชนที่มีเพศแตกต่างกัน การมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 ประชาชนที่มีอายุแตกต่างกัน การมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 3 ประชาชนที่มีสถานภาพการสมรสแตกต่างกัน การมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 4 ประชาชนมีระดับการศึกษาแตกต่างกัน การมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 5 ประชาชนมีอาชีพแตกต่างกัน การมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 6 ประชาชนที่มีรายได้แตกต่างกัน การมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 7 ประชาชนที่มีตำแหน่งในหมู่บ้านแตกต่างกัน การมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอรัญประเทศ แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 8 ประชาชนที่มีระยะเวลาอาศัยอยู่ในหมู่บ้านที่แตกต่างกัน การมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว แตกต่างกัน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว
2. ทำให้ทราบถึงความแตกต่างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว
3. เพื่อใช้เป็นข้อมูลสำหรับผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการปกครองให้ตระหนักถึงความสำคัญของการเข้าใจการการพัฒนาท้องถิ่นและการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อนำไปประกอบการพิจารณาปรับปรุงการวางแผนเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นในอนาคตต่อไป
4. สามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานเพื่อประกอบการศึกษา ค้นคว้า สำหรับผู้สนใจทั่วไป

ขอบเขตของการวิจัย

1. ขอบเขตด้านพื้นที่ โดยดำเนินการศึกษาวิจัยกลุ่มเป้าหมายเฉพาะพื้นที่ที่อยู่ในเขตเทศบาลตำบลบ้านด่าน
2. ขอบเขตด้านเนื้อหาศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ประกอบด้วย
  - 2.1 ด้านการร่วมรับรู้
  - 2.2 ด้านการร่วมคิดและตัดสินใจ
  - 2.3 ด้านการร่วมปฏิบัติการ

2.4 ด้านการร่วมติดตามและประเมินผล

3. ขอบเขตด้านประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นประชากรที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป และมีรายชื่อปรากฏในทะเบียนสำมะโนครัวประชากรในเขตพื้นที่ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอศรีณรงค์ จังหวัดสระแก้ว

4. ขอบเขตระยะเวลาการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยทำการเก็บข้อมูลในช่วงเดือน พฤศจิกายน 2555 – กุมภาพันธ์ 2556

5. ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรอิสระ

ข้อมูลปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลของประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีและมีชื่อปรากฏอยู่ในทะเบียนสำมะโนครัวในเขตเทศบาลตำบลบ้านด่าน จำแนกตาม

1. เพศ
2. อายุ
3. สถานภาพการสมรส
4. ระดับการศึกษา
5. อาชีพ
6. รายได้
7. ตำแหน่งในหมู่บ้าน
8. ระยะเวลาอาศัยอยู่ในหมู่บ้าน

ตัวแปรตาม

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน ในด้านการร่วมรับรู้ ด้านการร่วมคิดและตัดสินใจ ด้านการร่วมปฏิบัติการ และด้านการร่วมติดตามและประเมินผล

นิยามศัพท์เฉพาะ

ประชากร คือประชากรที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป และมีรายชื่อปรากฏอยู่ในสำมะโนประชากร ในเขตท้องที่ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอศรีณรงค์ จังหวัดสระแก้ว

หมู่บ้านคือ การอาศัยอยู่ของประชาชนที่ถูกแบบเขตออกเป็นหมู่ ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ภายในเขตเทศบาลตำบลบ้านด่านมีทั้งหมด 7 หมู่บ้าน ทั้งนี้ให้หมายความรวมคำว่า “ชุมชน” ด้วย

เทศบาล หมายถึง หน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2496 กรณีศึกษาคือ เทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอรัฐประเศ จังหวัดสระแก้ว

การพัฒนาคือ การปรับปรุง เปลี่ยนแปลง และส่งเสริมให้ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอรัฐประเศ จังหวัดสระแก้ว มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ครอบคลุมรวมถึงแต่ สาธารณูปโภค สาธารณูปการ และทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

แผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน คือ แผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมของเทศบาลตำบลบ้านด่านที่กำหนดทิศทางในการพัฒนาในอนาคตช่วง ระยะ 5 ปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2554-2558 ภายใต้การมีส่วนร่วมของประชาคม เพื่อเป็นทิศทางในการพัฒนาท้องถิ่น ที่ทำให้การดำรงชีวิตของประชาชนมีความสุข มีความเป็นอยู่ที่ดี

การมีส่วนร่วม คือ การร่วมกันของประชาชนในหมู่บ้านในการคิดหรือลงมือปฏิบัติเพื่อกำหนดและดำเนินกิจกรรมในการพัฒนา ตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน ในอันที่จะมุ่งสู่เป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของแผนยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้ โดยการกระทำผ่านตัวประชาชน กลุ่มของประชาชน หรือการรวมกันเป็นหมู่บ้านด้วยความสมัครใจ โดยมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมในด้านการรับรู้ ด้านการร่วมคิดและตัดสินใจ ด้านการร่วมปฏิบัติการ และด้านการติดตามและประเมินผล ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ด้านการร่วมรับรู้ คือ พฤติกรรมของประชาชนในการร่วมรับรู้ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ หลายด้าน จากเทศบาล ประกอบด้วย การก่อสร้างปรับปรุงซ่อมแซมระบบสาธารณูปโภค การส่งเสริมและพัฒนาอาชีพต่าง ๆ การให้บริการด้านสาธารณสุข การจัดกิจกรรมด้านประเพณี วัฒนธรรมท้องถิ่น การส่งเสริมสวัสดิการ การส่งเสริมสนับสนุนการศึกษา และการรักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อย

ด้านการร่วมคิดและตัดสินใจ คือ พฤติกรรมของประชาชนในการร่วมแสดงความคิดเห็น ในการวางแผน และการร่วมตัดสินใจกำหนดแนวทางวิธีการแก้ไขปัญหาของหมู่บ้านเพื่อเป็นแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่น ประกอบด้วย การร่วมแสดงความคิดเห็นในเวทีประชาคม การร่วมแสดงความคิดเห็นกำหนดประเด็นการพัฒนา การร่วมตัดสินใจกำหนดวิสัยทัศน์ การร่วมตัดสินใจเลือกแนวทางการพัฒนา และการร่วมตัดสินใจกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่น

ด้านการร่วมปฏิบัติการ คือ พฤติกรรมของประชาชนในการร่วมทำกิจกรรมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ และการร่วมส่งเสริมและสนับสนุนโครงการ/กิจกรรม ในแผนยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย การร่วมพิจารณาแผนยุทธศาสตร์ การร่วมส่งเสริมและสนับสนุนด้านการพัฒนาอาชีพ การร่วมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การร่วมรักษาความสะอาด การร่วมสืบสานวัฒนธรรมประเพณี และการร่วมส่งเสริมสวัสดิการและนันทนาการ

ด้านการร่วมติดตามและประเมินผล คือ พฤติกรรมของประชาชนในการร่วมติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน จากแผนงาน โครงการ/กิจกรรม ที่ได้กำหนดไว้ตามแผนยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย การร่วมติดตามการดำเนินงานจากเทศบาล/ผู้ตั้งงบประมาณ การร่วมติดตามจากรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปี การร่วมเป็นกรรมการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน และการร่วมเสนอแนะแนวทางการปฏิบัติงานจากผลการประเมิน

บทที่ 2

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง “การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว” ผู้ศึกษาได้ประมวลรวบรวมแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อนำไปสู่การศึกษา โดยมีสาระสำคัญดังนี้

1. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน
2. ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชน
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
4. กรอบแนวความคิดในการวิจัย

แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน

ความหมายการมีส่วนร่วมของประชาชน

การมีส่วนร่วม (Participation) เป็นคำที่เกิดและอยู่เคียงคู่กับการปกครองระบอบประชาธิปไตยเนื่องจากระบบการปกครองนี้ถือว่าอำนาจอธิปไตยซึ่งเป็นอำนาจสูงสุดในการปกครองประเทศนั้นมาจากประชาชน ดังนั้นการมีส่วนร่วมจึงนำมาใช้ในการบริหารงานแบบประชาธิปไตย และเป็นองค์ประกอบอย่างหนึ่งของหลักธรรมาภิบาล ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายดังนี้

ยูวัฒน์ วุฒิเมธี (2541, หน้า 32) ให้ความหมายการมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการคิดริเริ่ม การพิจารณาตัดสินใจ การปฏิบัติและรับผิดชอบในเรื่องต่างๆ อันมีผลกระทบถึงตัวประชาชนเอง การที่จะสามารถทำให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่นเพื่อแก้ไขปัญหาและนำมาซึ่งสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนที่ดีขึ้นได้นั้น ผู้นำการเปลี่ยนแปลงต้องยอมรับปรัชญาพัฒนาชุมชนที่ว่า มนุษย์ทุกคนมีความปรารถนาที่จะอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข ได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นธรรมและเป็นที่ยอมรับของผู้อื่นและพร้อมที่จะอุทิศตนเพื่อกิจกรรมของชุมชน ขณะเดียวกันต้องยอมรับความบริสุทธิ์ใจด้วยว่ามนุษย์นั้นสามารถพัฒนาได้ถ้ามีโอกาสและได้รับการชี้แนะอย่างถูกต้องจากความหมายที่กล่าวมาแล้วข้างต้น อาจกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่าการมีส่วนร่วมคือ (ความร่วมมือร่วมใจ + การประสานงาน + ความรับผิดชอบ) ความร่วมมือร่วมใจ หมายถึง ความตั้งใจของบุคคลที่จะมาทำงานร่วมกัน เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของกลุ่ม การประสานงาน หมายถึง ห่วงเวลา และลำดับการณที่มีประสิทธิภาพ

ในการทำกิจกรรมหรือการงาน ความรับผิดชอบ หมายถึง ความรู้สึกผูกพันในการกระทำงาน และในการทำให้เชื่อถือไว้วางใจ

เสน่ห์ จามริก (2540, หน้า 20) ให้ความหมายว่า การมีส่วนร่วมของประชาชน คือ การให้ประชาชนเป็นผู้คิดค้นปัญหา เป็นผู้นำทุกอย่าง ซึ่งไม่ใช่การกำหนดภายนอกแล้วให้ประชาชนเข้าร่วม ต้องเป็นเรื่องที่ประชาชนคิดเอง โดยอธิบายถึงขั้นตอนการมีส่วนร่วม คือ การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหา และจัดลำดับความสำคัญของปัญหาร่วมในการวิเคราะห์ถึงสาเหตุ และที่มาของปัญหา ร่วมในการเลือกวิธีการและวางแผนร่วมกันในการแก้ปัญหา ร่วมในการดำเนินงานตามแผน และร่วมในการประเมินผล วิเคราะห์ปัญหาอุปสรรค และปัจจัยที่มีส่วนสำคัญให้เกิดผลสำเร็จ และหมายถึงการเข้าร่วมอย่างกระตือรือร้น และมีพลังของประชาชนในการตัดสินใจ เพื่อกำหนดเป้าหมายนั้น และเป็นการปฏิบัติตามแผนการหรือ โครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ

อุบล สุวรรณวงศ์ (2541, หน้า 14) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชน หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการคิด พิจารณา การตัดสินใจ การร่วมปฏิบัติ และการร่วมรับผิดชอบ ในเรื่องที่มีสัมพันธ์เกี่ยวข้อง และมีผลกระทบมาถึงกลุ่มประชาชนและการที่ทำให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ จะเป็นการช่วยเหลือแก้ไขปัญหา และทำให้สภาพความเป็นอยู่ของประชาชนดีขึ้น

จากหมายความหมายที่บุคคลต่าง ๆ ได้ให้ความหมายไว้พอสรุปได้ว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนหมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชน ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการรับรู้ การคิดริเริ่ม การพิจารณาตัดสินใจ การร่วมปฏิบัติ รับผิดชอบ ตลอดจน การตรวจสอบ ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานนั้น ๆ เพื่อความถูกต้อง สุจริต และเกิดประโยชน์ สูงสุดต่อส่วนรวม

รูปแบบขั้นตอนของการมีส่วนร่วมของประชาชน

ในกระบวนการเกิดการพัฒนา ผู้ที่เป็นปัจจัยหลักที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในการพัฒนาได้คือ ประชาชน หากประชาชนไม่ให้ความสนใจรับรู้หรือก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมในการพัฒนานั้นก็ถือได้ว่าการพัฒนานั้นไม่ประสบความสำเร็จอย่างแท้จริง ผู้วิจัยจึงศึกษากระบวนการหรือขั้นตอนของการมีส่วนร่วมในการพัฒนาจากนักวิชาการหลายท่าน ดังนี้

เจิมศักดิ์ ปิ่นทอง (2549 อ้างถึงใน เมตตา แก้วอุดม, 2552, หน้า 17) ได้แบ่งรูปแบบของการมีส่วนร่วมของประชาชนไว้ 4 ขั้นตอนคือ

ขั้นที่ 1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เป็นกระบวนการแรกที่มีส่วนร่วมต้องกระทำเพื่อกำหนดความต้องการ จัดลำดับความสำคัญ กำหนดนโยบายและประชากรที่เกี่ยวข้อง ซึ่งเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่อง อยู่ในช่วงการตัดสินใจวางแผน และการตัดสินใจในระหว่างการดำเนินการ

ขั้นที่ 2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน พฤติกรรมการมีส่วนร่วมส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับ การช่วยเหลือด้านทรัพยากร การบริหารงาน การประสานงาน และการขอความช่วยเหลือ

ขั้นที่ 3 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ ผลประโยชน์ที่ได้รับพิจารณาทั้งเชิง ปริมาณ เชิงคุณภาพ และการกระจายของผลประโยชน์ที่เกิดจากการมีส่วนร่วม รวมไปถึง ผลประโยชน์ ที่เกิดทั้งด้านที่เป็นคุณ และด้านที่เป็นโทษ

ขั้นที่ 4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล การประเมินผลผู้ประเมินจะใช้การสังเกต เป็นส่วนใหญ่ และสะท้อนออกมาในเรื่อง ความเห็น (Views) ความชอบ (Preference) และความ คาดหวัง (Expectations) ซึ่งจะมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของมนุษย์ได้

โกวิทย์ พวงงาม (2544, หน้า 8) ได้สรุปถึงการมีส่วนร่วมที่แท้จริงของประชาชนในการ พัฒนา ควรจะมี 4 ขั้นตอน คือ

1. การมีส่วนร่วมในการค้นหาปัญหาและสาเหตุของปัญหาของแต่ละท้องถิ่น กล่าวคือถ้า หากชาวบ้านยังไม่สามารถทราบถึงปัญหาและเข้าใจถึงสาเหตุของปัญหาในท้องถิ่นของตนเอง เป็นอย่างดีแล้ว การดำเนินงานต่าง ๆ เพื่อแก้ไขปัญหามาของท้องถิ่นย่อม ไร้ประโยชน์เพราะชาว ชนบทจะไม่เข้าใจและมองไม่เห็นถึงความสำคัญ ของการดำเนินงานเหล่านั้น

2. การมีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินกิจกรรม เพราะการวางแผนดำเนินงานเป็น ขั้นตอนที่จะช่วยให้ชาวบ้านรู้จักวิธีการคิด การตัดสินใจอย่างมีเหตุผล รู้จักการนำเอาปัจจัย ข่าวสารข้อมูลต่าง ๆ มาใช้ในการวางแผน

3. การมีส่วนร่วมในการลงทุนและการปฏิบัติงาน แม้ชาวบ้านส่วนใหญ่จะมีฐานะยากจน แต่ก็มีแรงงานของตนเองที่สามารถใช้เข้าร่วมได้ การร่วมลงทุนและปฏิบัติงาน จะทำให้ชาวบ้าน สามารถคิดต้นทุนดำเนินงานได้ด้วยตนเอง ทำให้ได้เรียนรู้การดำเนินกิจกรรมอย่างใกล้ชิด

4. การมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลงาน ถ้าหากการติดตามงานและ ประเมินผลงานขาดการมีส่วนร่วมแล้วชาวบ้านย่อมจะไม่ทราบด้วยตนเองว่างานที่ทำไปนั้น ได้รับผลดี ได้รับประโยชน์หรือไม่อย่างไร การดำเนินกิจกรรมอย่างเดียวกัน ในโอกาสต่อไปจึง อาจประสบความยากลำบาก

เมตตา แก้วอุดม (2552, หน้า 18) กล่าวถึงกระบวนการหรือขั้นตอนของการมีส่วนร่วม ของประชาชนในการพัฒนา ดังนี้

1. ร่วมทำการศึกษาค้นคว้าปัญหาและสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนรวมตลอดจน ความต้องการของชุมชน

2. ร่วมคิดหาและสร้างรูปแบบและวิธีการพัฒนาเพื่อแก้ไขและลดปัญหาของชุมชนหรือ เพื่อสร้างสรรค์สิ่งใหม่ที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน หรือสนองความต้องการของชุมชน

3. ร่วมวางแผนนโยบายหรือโครงการหรือกิจกรรม เพื่อจัดและแก้ไขปัญหาและสนองความต้องการของชุมชน
4. ร่วมตัดสินใจการใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดให้เป็นประโยชน์ต่อส่วนรวม
5. ร่วมจัดหรือปรับปรุงระบบการบริหารงานพัฒนาให้มีประสิทธิภาพ
6. ร่วมการลงทุนในกิจกรรม โครงการของชุมชนตามขีดความสามารถของตนเองและหน่วยงาน
7. ร่วมปฏิบัติตามนโยบาย แผนงาน โครงการและกิจกรรมให้บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้
8. ร่วมควบคุม ติดตาม ประเมินผลและร่วมบำรุงรักษาโครงการและกิจกรรมที่ได้ทำไว้ ทั้งโดยเอกชนและรัฐบาลให้ใช้ประโยชน์ได้ตลอดไป

องค์การอนามัยโลก (World Health Organization, 1987 อ้างถึงใน เมตตา แก้วอุดม, 2552, หน้า 15) ได้เสนอว่า รูปแบบของการมีส่วนร่วมที่ดีว่าเป็นรูปแบบที่แท้จริงนั้น จะต้องประกอบด้วยกระบวนการ 4 ขั้นตอนคือ

1. การวางแผน (Planning) ประชาชนจะต้องมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหาจัดลำดับความสำคัญ ตั้งเป้าหมาย กำหนดการใช้ทรัพยากร กำหนดวิธีการติดตามและประเมินผล และประการสำคัญคือการตัดสินใจด้วย

2. การดำเนินกิจกรรม (Implementation) ประชาชนจะต้องมีส่วนร่วมในการจัดการและการบริหาร การใช้ทรัพยากร มีความรับผิดชอบในการจัดสรรควบคุมทางการเงินและการบริหาร

3. การใช้ประโยชน์ (Utilization) ประชาชนจะต้องมีความสามารถในการนำกิจกรรมมาใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ซึ่งเป็นการเพิ่มระดับของการพึ่งตนเองและการควบคุมทางสังคม

4. การได้รับประโยชน์ (Obtaining Benefits) ประชาชนจะต้องได้รับการแจกจ่ายผลประโยชน์จากชุมชนในพื้นที่เท่ากัน ซึ่งอาจจะเป็นประโยชน์ส่วนตัว สังคมหรือวัตถุก็ได้

เมตตา แก้วอุดม (2552, หน้า 19) ได้กำหนดกรอบพื้นฐานเพื่อการอธิบายและวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในแง่ของรูปแบบของการมีส่วนร่วม โดยแบ่งออกได้เป็น 4 รูปแบบคือ

1. การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision Making) ซึ่งอาจเป็นการตัดสินใจตั้งแต่ระยะเริ่ม การตัดสินใจในช่วงของกิจกรรมและการตัดสินใจในการดำเนินกิจกรรม

2. การมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม (Implementation) ซึ่งอาจเป็นในรูปแบบของการเข้าร่วม โดยให้มีการสนับสนุนทางด้านทรัพยากร การเข้าร่วมในการบริหารและการร่วมมือรวมทั้งการเข้าร่วมในการร่วมแรงร่วมใจ

3. การเข้าร่วมในการรับผลประโยชน์ ทั้งด้านวัตถุ ทางสังคมหรือโดยส่วนตัว

4. การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) ซึ่งนับเป็นการควบคุมและตรวจสอบ
 กำดำเนินกิจกรรมทั้งหมด และเป็นการแสดงถึงการปรับตัวในการมีส่วนร่วม

จากความหมาย แนวคิดทฤษฎี รูปแบบขั้นตอนของการมีส่วนร่วมของประชาชน ผู้วิจัยมี
 ความเห็นว่า กระบวนการหรือขั้นตอนของการมีส่วนร่วมที่สมบูรณ์นั้น โดยเฉพาะการมีส่วนร่วม
 ในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรมีองค์ประกอบของการมี
 ส่วนร่วม ดังนี้

1. การร่วมรับรู้
2. การร่วมคิดและตัดสินใจ
3. การร่วมปฏิบัติการ
4. การร่วมติดตามและประเมินผล

ทั้งนี้การมีส่วนร่วมดังกล่าว จะต้องใช้ความคิดสร้างสรรค์และความชำนาญ ตลอดจน
 การเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่น

สรุปรูปแบบของการมีส่วนร่วมทั้ง 4 ด้าน ซึ่งได้แก่ ด้านการร่วมรับรู้ ด้านการร่วมคิด
 และตัดสินใจ ด้านการร่วมปฏิบัติการ และด้านการร่วมติดตามและประเมินผล ตามแนวคิดข้างต้น
 หากประชาชนได้มีโอกาสเข้าไปมีส่วนร่วมด้วยทุกรูปแบบแล้ว ย่อมถือว่าเป็นการมีส่วนร่วมที่มี
 ความสมบูรณ์ตามแนวความคิดการมีส่วนร่วมของประชาชน อย่างไรก็ตาม การมีส่วนร่วมของ
 ประชาชนย่อมต้องคำนึงถึงประเภทโครงการหรือกิจกรรม กระบวนการดำเนินงาน ช่วงเวลาในการ
 เข้าไปมีส่วนร่วม และระเบียบข้อกฎหมายรองรับการมีส่วนร่วมของประชาชนด้วย

ความหมายรูปแบบของการมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านต่าง ๆ

ความหมายของการมีส่วนร่วมของประชาชน ในด้านการร่วมรับรู้ข้อมูลข่าวสาร ด้านการ
 ร่วมคิดและตัดสินใจ ด้านการร่วมปฏิบัติการ และด้านการร่วมติดตามและประเมินผลอธิบายได้
 ดังนี้

1. ด้านการร่วมรับรู้

ไพฑูรย์ อินทรพิบูลย์ (2550, หน้า 17) การร่วมรับรู้ หมายถึง รัฐได้ให้ข้อมูลข่าวสารที่
 เกี่ยวข้องกับโครงการหรือกิจกรรมแก่ประชาชน เมื่อรัฐมีความคิดริเริ่มมีนโยบายที่จะให้มีโครงการ
 หรือกิจกรรมนั้น ๆ แล้วเปิดโอกาสให้ประชาชนได้รับรู้โดยการให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน หรือ
 ให้สิทธิแก่ประชาชนในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร

สาเหตุที่ทำให้ประชาชนเข้าร่วมรับรู้ที่เกิดจากความล้มเหลวของโครงการหรือกิจกรรม
 ต่าง ๆ ที่รัฐบาลเป็นผู้ดำเนินการ เห็นว่าการมีส่วนร่วมในบางครั้งไม่ได้เกิดจากความต้องการ โดย
 แท้ของประชาชน เช่นหน่วยงานรัฐเป็นฝ่ายริเริ่ม คิดตัดสินใจให้มีโครงการหรือกิจกรรมขึ้นมา และ

เห็นว่าสมควรจะให้ประชาชนมีส่วนร่วมดำเนินการด้วย จึงให้แจ้งและมอบหมายให้ประชาชนเข้ามาดำเนินการ การมีส่วนร่วมในลักษณะนี้จึงเป็นการสั่งการจากรัฐสู่ประชาชน ซึ่งจะเป็นการมีส่วนร่วมที่มีได้เกิดจากความต้องการ โดยแท้จากประชาชน ประชาชนอาจไม่เห็นความสำคัญและความจำเป็นที่จะเข้าไปมีส่วนร่วม ดังนั้น จึงไม่เกิดความประสงค์จะร่วมดำเนินการใด ๆ ด้วย และบางครั้งจำเป็นต้องเข้าร่วมเนื่องจากการสั่งการหรือมอบหมายของเจ้าหน้าที่ที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ เพราะฉะนั้น เมื่อโครงการหรือกิจกรรมนั้น ๆ ได้ดำเนินการไปได้ระยะหนึ่งก็มีอันล้มเลิกไป การมีส่วนร่วมของประชาชน ในด้านในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจึงมีความสำคัญ

การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและข้อมูลข่าวสารทางราชการที่มอบให้แก่ประชาชนนั้นนับว่าเป็นจุดเริ่มต้นของการให้ประชาชนได้มีโอกาสเข้ามีส่วนร่วมด้วย เนื่องจากข้อมูลข่าวสารจะบอกถึงโครงการหรือกิจกรรมที่กำลังจะเกิดขึ้น ความจำเป็นและความสำคัญที่จะต้องให้มีโครงการหรือกิจกรรมนั้น ๆ รวมถึงการดำเนินการและมาตรการต่าง ๆ ที่จะนำมาใช้เพื่อการพัฒนาอีกด้วย

ดังนั้นการร่วมรับรู้ในข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาจึงเป็นสิ่งสำคัญที่อาจจะนำไปสู่การมีส่วนร่วมในการพัฒนาอย่างชัดเจน รวมตลอดไปจนถึงข้อมูลข่าวสารที่ได้รับนั้นหากมีความไม่ชัดเจน ถูกต้อง ครบถ้วนแล้ว อาจนำไปสู่ความขัดแย้งที่อาจถึงขั้นรุนแรงได้

สรุปการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินการร่วมรับรู้ คือ การเปิดโอกาสให้ประชาชนได้รับรู้โดยการให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน หรือให้สิทธิแก่ประชาชนในการเข้าถึงให้ข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องกับ โครงการหรือกิจกรรมต่างๆ จากหลายด้านจากส่วนราชการ โดยดำเนินการร่วมรับรู้ที่ประกอบด้วย

- 1.1 การมีส่วนร่วมรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการก่อสร้าง ปรับปรุงซ่อมแซมระบบสาธารณูปโภคจากเทศบาล
- 1.2 การมีส่วนร่วมรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการส่งเสริมอาชีพต่าง ๆ จากเทศบาล
- 1.3 การมีส่วนร่วมรับรู้ข้อมูลข่าวสารการให้บริการด้านสาธารณสุขจากเทศบาล
- 1.4 การมีส่วนร่วมรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมด้านวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นจากเทศบาล
- 1.5 การมีส่วนร่วมรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการส่งเสริมสวัสดิการเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตจากเทศบาล
- 1.6 การมีส่วนร่วมรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับด้านการส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาของเด็กและเยาวชนจากเทศบาล
- 1.7 การมีส่วนร่วมรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับด้านการรักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อยภายในท้องถิ่นจากเทศบาล

2. ด้านการร่วมคิดและตัดสินใจ

นริศรา อุดอามาตย์ (2550, หน้า 5) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ หมายถึงการมีประชาชนได้มีส่วนร่วมในการกำหนดปัญหาและความต้องการของหมู่บ้านและจัดลำดับความสำคัญของปัญหา

ไพฑูรย์ อินทรพิบูลย์ (2550, หน้า 17) การร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ หมายถึง เมื่อประชาชนได้ร่วมรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากรัฐแล้ว ประชาชนก็จะร่วมค้นหาปัญหา สาเหตุของปัญหา ความจำเป็น และความต้องการที่ต้องให้มีโครงการหรือกิจกรรมนั้น พร้อมร่วมแสดงความคิดเห็นว่าเห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยกับโครงการหรือกิจกรรม เพื่อหน่วยงานเจ้าของโครงการหรือกิจกรรม หรือหน่วยงานหรือผู้ที่มีอำนาจตัดสินใจจะได้นำไปใช้ประกอบการพิจารณาต่อไป

อาคม ธนุทอง (2550, หน้า 3) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ หมายถึง การได้เสนอทางเลือกในการจัดทำแผนการมีบทบาทเลือกตัดสินใจในกิจกรรม/โครงการต่าง ๆ การได้อภิปรายให้เหตุผลในการตัดสินใจการมีส่วนร่วมในการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการ

มนฤดี ศรีสกุล (2555, หน้า 40) การร่วมคิดหมายถึง การที่ประชาชนได้เข้าร่วมในเวทีประชาคมเพื่อจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล ร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน ร่วมเสนอปัญหาหรือความเดือดร้อน ร่วมกำหนดปัญหาและความต้องการ ร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการของชุมชน

เผด็จ ลือนันต์ (2555, หน้า 33) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจหมายถึง การที่ประชาชนหรือชุมชนมีส่วนร่วมในการเข้าร่วมประชุม เพื่อเสนอปัญหาความต้องการของประชาชนหรือชุมชน การมีส่วนร่วมในการคิดและกำหนดแนวทางการพัฒนา การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจในการใช้ทรัพยากรที่มีจำกัด และการมีส่วนร่วมลงมติในการเสนอกิจกรรม/โครงการพัฒนาต่าง ๆ

สรุปด้านการร่วมคิดและตัดสินใจ คือการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้ร่วมค้นหาปัญหา สาเหตุของปัญหา ความจำเป็น และความต้องการที่ต้องให้มีโครงการหรือกิจกรรมนั้น พร้อมร่วมแสดงความคิดเห็นว่าเห็นตลอดจนคิดรูปแบบวางแผน และวิธีการแก้ไขปัญหาของภายในชุมชน ซึ่งประกอบด้วย

- 2.1 การมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการของหมู่บ้านในเวทีประชาคม
- 2.2 การมีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็นในการกำหนดประเด็นปัญหาในการวางแผนยุทธศาสตร์
- 2.3 การมีส่วนร่วมตัดสินใจการกำหนดวิสัยทัศน์ในแผนยุทธศาสตร์
- 2.4 การมีส่วนร่วมในการเลือกแนวทางในการพัฒนาในแผนยุทธศาสตร์

2.5 การมีส่วนร่วมตัดสินใจการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาในแผนยุทธศาสตร์

3. ด้านการร่วมปฏิบัติการ

นริศรา อุตอามาตย์ (2550, หน้า 5) การมีส่วนร่วมในด้านการดำเนินงาน หมายถึง การที่ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการสร้างประโยชน์โดยสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ แรงงาน หรือเข้าร่วมบริหารประสานงาน

ไพฑูรย์ อินทรพิบูลย์ (2550, หน้า 18) การร่วมปฏิบัติการหรือดำเนินการ หมายถึง ร่วมในการคัดเลือกผู้ปฏิบัติงาน หรือร่วมปฏิบัติงานเอง ในด้านนี้อาจจะทำได้ทุกโครงการ เช่น หากเป็นโครงการที่จำเป็นต้องใช้ผู้มีความรู้เฉพาะด้าน ผู้ชำนาญการ หรือใช้เทคโนโลยีขั้นสูงแล้ว บางครั้ง เป็นความยุ่งยากที่จะให้ประชาชนเข้ามีส่วนร่วมปฏิบัติงานได้ แต่หากเป็นโครงการหรือกิจกรรมระดับท้องถิ่นที่ใช้ภูมิปัญญาชาวบ้าน ได้ ชาวบ้านหรือประชาชนในท้องถิ่นก็เข้าร่วมกิจกรรมได้

อาคม ธนุทอง (2550, หน้า 4) การมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน หมายถึง การนำแผนไปถ่ายทอดให้ชาวบ้านรับทราบบทบาทในการนำโครงการ/แผนไปปฏิบัติ การมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหา กรณีที่ อบต. มีปัญหาการออกแรงในการพัฒนาแผนและการออกทุนในการพัฒนาแผนเพียงใด

มนฤดี ศรีสกุล (2555, หน้า 41) การมีส่วนร่วมด้านการปฏิบัติ หมายถึง การที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำโครงการ/กิจกรรม ตามแผนพัฒนาของเทศบาล รวมทั้งร่วมประชาสัมพันธ์แผนงาน โครงการ/กิจกรรมในการของเทศบาล

เผด็จ ลือนันต์ (2555, หน้า 33) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ/ดำเนินการ หมายถึง การที่ประชาชนหรือชุมชนมีส่วนร่วมด้านทรัพยากร การบริหาร และการประสานขอความช่วยเหลือระหว่างประชาชนหรือชุมชนกันเทศบาล

สรุปด้านการร่วมปฏิบัติ คือ เปิดโอกาสให้ประชาชนได้ร่วมในการคัดเลือกผู้ปฏิบัติงาน หรือร่วมปฏิบัติงานเอง การรับรู้ด้านการร่วมปฏิบัติ ประกอบด้วย

3.1 การมีส่วนร่วมในการเป็นกรรมการในการพิจารณาร่างแผนยุทธศาสตร์ในฐานะกรรมการจากภาคประชาคม

3.2 การมีส่วนร่วมส่งเสริมด้านการพัฒนาอาชีพให้แก่ประชาชนภายในท้องถิ่น

3.3 การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในหมู่บ้าน เช่น แม่น้ำ ลำคลอง

3.4 การมีส่วนร่วมในการรักษาความสะอาดและการกำจัดขยะมูลฝอยภายในเขตเทศบาล

3.5 การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการสืบสานวัฒนธรรมประเพณีในท้องถิ่น เช่น งาน
ลอยกระทง งานสงกรานต์

3.6 การมีส่วนร่วมส่งเสริมสวัสดิการและนันทนาการ ในเขตเทศบาล เช่น การแจกเบี้ย
ยังชีพ การแข่งขันกีฬาหมู่บ้าน

4. ด้านการร่วมติดตามและประเมินผล

นริศรา อุตอามาตย์ (2550, หน้า 5) การมีส่วนร่วมด้านประเมินผลพัฒนา หมายถึง การที่
ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผลพัฒนาที่ได้กระทำไปนั้น สำเร็จตามวัตถุประสงค์
เพียงใด

ไพฑูรย์ อินทรพิบูลย์ (2550, หน้า 18) การร่วมติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล
หมายถึง การร่วมตรวจสอบและติดตามการดำเนินการตาม โครงการหรือกิจกรรมนั้น ๆ ว่าเป็นไป
ตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์หรือไม่ การมีส่วนร่วมของประชาชนในระดับนี้จะเป็นประโยชน์ต่อ
การพัฒนาเป็นอย่างมากเพราะประชาชนจะทำหน้าที่คอยเฝ้าระวังและเตือนภัยการดำเนินโครงการ
เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาได้อย่างทันท่วงทีก่อนที่จะมีผลร้ายเกิดขึ้น และเมื่อมีการดำเนินการ
ตามโครงการหรือกิจกรรมแล้วก็ต้องมีการประเมินผลว่าการดำเนินการนั้น ๆ บรรลุเป้าหมายและ
วัตถุประสงค์มากน้อยเพียงใดและผลการดำเนินการเป็นอย่างไร เพื่อจะได้เป็นแนวทางในการ
พิจารณานำเอามาตรการที่เหมาะสมมาใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

อาคม ธนุทอง (2550, หน้า 4) การมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล หมายถึง การ
ติดตามดูความถูกต้องในการทำงานตามแผนของ อบต. การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ
ความก้าวหน้าในการปฏิบัติโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาของ อบต. การมีส่วนร่วมในความผิด
พลาดของการปฏิบัติโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาของ อบต. และการมีส่วนร่วมในการสรุปผล
การดำเนินงานการปฏิบัติโครงการ/กิจกรรมการพัฒนาของ อบต.

มนฤดี ศรีสกุล (2555, หน้า 41) การมีส่วนร่วมด้านการติดตามประเมินผล หมายถึง การที่
ประชาชนมีส่วนร่วมการเป็นคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาเทศบาล เข้าร่วม
ตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณตามกิจกรรมในแผนพัฒนาเทศบาล มีส่วนร่วมในการประเมินผล
โครงการพัฒนาเทศบาลว่าบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในแผนพัฒนาเทศบาล และการเข้าร่วม
ประเมินความพึงพอใจต่อการดำเนินงาน โครงการ/กิจกรรมตามแผนพัฒนาเทศบาล

เผด็จ ลือนันต์ (2555, หน้า 33) การมีส่วนร่วมในการประเมินหมายถึง การที่ประชาชน
หรือชุมชนมีส่วนร่วมในการประเมิน แผนงานหรือโครงการที่ท้องถิ่นดำเนินการว่ามีความคุ้มค่ากับ
เงินงบประมาณที่เสียไปมากน้อยเพียงใด

สรุปด้านการร่วมติดตามและประเมินผล คือ เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้ร่วมติดตามตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงาน โครงการ/กิจกรรมของเทศบาล โดยประกอบด้วย

- 4.1 การมีส่วนร่วมติดตามการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ จากเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี
- 4.2 การมีส่วนร่วมติดตามผลการดำเนินงาน โครงการ/กิจกรรมจากรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปี
- 4.3 ท่านมีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการติดตามและประเมินการปฏิบัติงาน ในคณะกรรมการติดตามและประเมินผล
- 4.4 ท่านมีส่วนร่วมในการให้ข้อเสนอแนะแนวทางการปฏิบัติงานของเทศบาลจากการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน

ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชน

ผู้วิจัยได้พิจารณาจากแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน เห็นว่าแนวคิดทฤษฎี และนักวิจัยส่วนใหญ่ให้ความสนใจตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชน ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และตำแหน่งในชุมชน ระยะเวลาการอาศัยอยู่ในชุมชน ซึ่งอธิบายความเกี่ยวข้องได้ ดังนี้

ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วม ด้านเพศ

ไพฑูรย์ อินทพิบูลย์ (2550) เรื่อง การมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ ของเทศบาลเมืองอุดรดิษฐ์พบว่า เพศมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ คือประชาชนมีเพศแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาแตกต่างกัน

เผด็จ ลือนันต์ (2555) เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ของเทศบาลตำบลเกาะสีชัง อำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี พบว่า เพศ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี คือประชาชนมี เพศ แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาแตกต่างกัน

อดิศักดิ์ คำเพราะ (2550) เรื่อง การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลเมืองกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า เพศ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ คือ ประชาชนที่มี เพศ แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาแตกต่างกัน

กฤษณา ตันวิเศษ (2555) เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองไผ่แก้ว อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี พบว่า เพศ ไม่มีความสัมพันธ์

กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล คือประชาชน มีเพศ แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาไม่แตกต่างกัน

สรุป ผลการวิจัยส่วนใหญ่พบว่าเพศมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชน คือ ประชาชนมีเพศแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาแตกต่างกัน

ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วม ด้านอายุ

ไพฑูรย์ อินทพิบูลย์ (2550) เรื่อง การมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ ของเทศบาลเมืองอุดรดิตถ์พบว่า อายุมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ คือประชาชนมีอายุแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาแตกต่างกัน

อดิศักดิ์ คำเพราะ (2550) เรื่อง การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลเมืองกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า อายุ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ คือ ประชาชนที่มี อายุ แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาแตกต่างกัน

เผด็จ ลือนันต์ (2555) เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ของเทศบาลตำบลเกาะสีชัง อำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี พบว่า อายุ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี คือประชาชนมี อายุแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาแตกต่างกัน

มนฤดี ศรีสกุล (2555) เรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลหนองคำถึง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี พบว่า ประชาชนมีอายุแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาแตกต่างกัน

กฤษณา ตันวิเศษ (2555) เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองไผ่แก้ว อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี พบว่า อายุ ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล คือประชาชนมี อายุ แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาไม่แตกต่างกัน

สรุป ผลการวิจัยส่วนใหญ่พบว่า อายุมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชน คือ ประชาชนมีอายุแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาแตกต่างกัน

ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วม ด้านสถานภาพการสมรส

อดิศักดิ์ คำเพราะ (2550) เรื่อง การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลเมืองกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า สถานภาพการสมรสมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ คือ ประชาชนที่มี สถานภาพการสมรสแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาแตกต่างกัน

กฤษณา ตันวิเศษ (2555) เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองไผ่แก้ว อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี พบว่า สถานภาพการสมรส ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล คือประชาชนมี ระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาไม่แตกต่างกัน

ไพฑูรย์ อินทพิบูลย์ (2550) เรื่อง การมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ ของเทศบาลเมืองอุดรดิตถ์พบว่า สถานภาพการสมรสไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ คือประชาชนมี สถานภาพการสมรสแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาไม่แตกต่างกัน

มนฤดี ศรีสกุล (2555) เรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบล หนองคำสิง อำเภอบางทอง จังหวัดชลบุรี พบว่า สถานภาพการสมรสไม่มีความสัมพันธ์กับการ มีส่วนร่วม คือประชาชนมีสถานภาพการสมรสแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา ไม่แตกต่างกัน

สรุปล ผลการวิจัยส่วนใหญ่พบว่า สถานภาพการสมรสไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วม ของประชาชน คือประชาชนมีสถานภาพสมรสแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาไม่ แตกต่างกัน

ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วม ด้านระดับการศึกษา

เผด็จ ลือนันต์ (2555) เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ของเทศบาลตำบลเกาะสีชัง อำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี พบว่า ระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์ กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี คือประชาชนมี ระดับการศึกษา แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาแตกต่างกัน

กฤษณา ตันวิเศษ (2555) เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองไผ่แก้ว อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี พบว่า ระดับการศึกษา มี ความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล คือ ประชาชนมี ระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาแตกต่างกัน

อดิศักดิ์ คำเพราะ (2550) เรื่อง การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำ แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลเมืองกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า การศึกษา มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ คือ ประชาชนที่มี การศึกษาแตกต่าง กัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาแตกต่างกัน

ไพฑูรย์ อินทพิบูลย์ (2550) เรื่อง การมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ ของ เทศบาลเมืองอุดรดิตถ์พบว่า ระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการ

พัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ คือประชาชนมีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาแตกต่างกัน

สรุป ผลการวิจัยส่วนใหญ่พบว่า การศึกษามีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชน คือประชาชนมีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาแตกต่างกัน ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับการพัฒนา ด้านอาชีพ

ไพฑูรย์ อินทพิบูลย์ (2550) เรื่อง การมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ ของเทศบาลเมืองอุดรดิตถ์ พบว่า อาชีพมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ คือประชาชนมี อาชีพแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาแตกต่างกัน

อดิศักดิ์ คำเพราะ (2550) เรื่อง การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลเมืองกันทรลักษณ์ จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า อาชีพมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ คือ ประชาชนที่มี อาชีพแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาแตกต่างกัน

เผด็จ ลือนันต์ (2555) เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลตำบลเกาะสีชัง อำเภอกะสีชัง จังหวัดชลบุรี พบว่าอาชีพมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี คือประชาชนมีอาชีพแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาแตกต่างกัน

กฤษณา ตันวิเศษ (2555) เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองไผ่แก้ว อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี พบว่าอาชีพไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล คือประชาชนมีอาชีพแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาไม่แตกต่างกัน

สรุป ผลการวิจัยส่วนใหญ่พบว่า อาชีพมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชน คือประชาชนมีอาชีพแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาแตกต่างกัน

ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วม ด้านรายได้

ไพฑูรย์ อินทพิบูลย์ (2550) เรื่อง การมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ ของเทศบาลเมืองอุดรดิตถ์พบว่า รายได้มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ คือประชาชนมี รายได้แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาแตกต่างกัน

เผด็จ ลือนันต์ (2555) เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลตำบลเกาะสีชัง อำเภอกะสีชัง จังหวัดชลบุรี พบว่า รายได้มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี คือประชาชนมี รายได้แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาแตกต่างกัน

มนฤดี ศรีสกุล (2555) เรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลหนองคำสิง อำเภอบ้านทอง จังหวัดชลบุรี พบว่า รายได้มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วม คือ ประชาชนมีรายได้แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาแตกต่างกัน

กฤษณา ตันวิเศษ (2555) เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองไผ่แก้ว อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี พบว่า รายได้ ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล คือ ประชาชนมีรายได้แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาไม่แตกต่างกัน

อดิศักดิ์ คำเพราะ (2550) เรื่อง การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลเมืองกันทรลักษณ์ จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า รายได้ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ คือ ประชาชนที่มีรายได้ แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาแตกต่างกัน

สรุป ผลการวิจัยส่วนใหญ่พบว่า รายได้มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชน คือประชาชนมีรายได้แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาแตกต่างกัน

ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วม ด้านตำแหน่งในชุมชน

ไพฑูรย์ อินทพิบูลย์ (2550) เรื่อง การมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ ของเทศบาลเมืองอุดรดิตถ์พบว่า ตำแหน่งในชุมชนมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ คือประชาชนมี ตำแหน่งในชุมชนแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาแตกต่างกัน

เผด็จ ลือนันต์ (2555) เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลตำบลเกาะสีชัง อำเภอกะสีชัง จังหวัดชลบุรี พบว่า ตำแหน่งหน้าที่ทางสังคมไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี คือประชาชนมีตำแหน่งหน้าที่ทางสังคมแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาไม่แตกต่างกัน

สรุป ผลการวิจัยส่วนพบว่า ตำแหน่งหน้าที่ทางสังคมทั้งมีความสัมพันธ์และไม่มี ความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมคือ คือประชาชนมีตำแหน่งหน้าที่ทางสังคมทั้งที่แตกต่างและไม่แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาทั้งแตกแตกต่างและไม่แตกต่างกัน คือผลการวิจัยยังไม่แน่นอนเสมอไปนั่นเอง

ตัวแปรที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วม ด้านระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน

ไพฑูรย์ อินทพิบูลย์ (2550) เรื่อง การมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ ของเทศบาลเมืองอุดรดิตถ์พบว่า ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของ

ประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ คือประชาชนมีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาแตกต่างกัน

สรุป ผลการวิจัยส่วนใหญ่พบว่า ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชน คือประชาชนมีระยะเวลาที่อาศัยอยู่แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาแตกต่างกัน

ผลการวิจัยข้างต้น ถือได้ว่าตัวแปรด้าน เพศ อายุ สถานภาพครอบครัว การศึกษา ชั้นทางสังคม สิ่งเหล่านี้นับว่าเป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการมีส่วนร่วมของประชาชน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะทำการศึกษาในตัวแปรดังกล่าว ในกรณีศึกษาการมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ไพฑูรย์ อินทพิบูลย์ (2550) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาของเทศบาลเมืองอุตรดิตถ์
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลเมืองอุตรดิตถ์
3. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ ของเทศบาลเมืองอุตรดิตถ์
4. เพื่อศึกษาปัญหาที่เกิดขึ้นจากการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ ของเทศบาลเมืองอุตรดิตถ์

ระเบียบวิธีวิจัย

เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ประการกลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป และมีรายชื่อปรากฏอยู่ในทะเบียนสำมะโนครัวประชากรในเขตพื้นที่ ของเขตเทศบาลเมืองอุตรดิตถ์ พ.ศ. 2549 โดยให้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ ในการการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพ ผู้วิจัยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ และค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง ส่วนเครื่องมือในการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมและวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการพัฒนา ใช้สถิติการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบน

มาตรฐาน สำหรับเครื่องมือในการวิเคราะห์ข้อมูลความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรข้อมูลพื้นฐานของประชาชน เช่น เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษากับการมีส่วนร่วมของประชาชน ใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (One-way ANOVA) และสถิติทดสอบไคสแควร์ (The Chi-square Test)

ข้อค้นพบ

1. ระดับการมีของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ ของเทศบาลเมืองอุดรดิตถ์ในด้านการร่วมรับรู้ และด้านการร่วมปฏิบัติการดำเนินงาน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ในขณะที่การที่การมีส่วนร่วมในด้านการร่วมคิดตัดสินใจ และการติดตามและประเมินผล โดยรวมอยู่ในระดับน้อย และเมื่อพิจารณาภาพรวมของการมีส่วนร่วมของประชาชนในทุกระดับพบว่าอยู่ในระดับปานกลาง

2. จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าเพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา ระดับรายได้ และการมีตำแหน่งในชุมชน มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลเมืองอุดรดิตถ์ในด้านต่าง ๆ เช่น การที่ชุมชนใด ๆ จะมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนได้มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับที่มีอำนาจและสถานภาพทางสังคม เศรษฐกิจ หรือการมีความสามารถในการเข้าถึงอำนาจ และในการเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมนั้นประชาชนต้องมีทรัพยากรพื้นฐานที่สำคัญคือ เงิน เวลา ความรู้ ทักษะคิด และค่านิยมที่พอเพียงที่จะเอื้ออำนวยให้สามารถเข้าไปมีส่วนร่วมในโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ดีในชุมชนของตนเอง ซึ่งทำให้มีข้อจำกัดอยู่มากสำหรับการที่ประชาชนจะเข้ามามีโอกาสที่จะมีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม

3. อุปสรรคหรือปัญหาใหญ่ที่เกิดในการพัฒนาของเทศบาลเมืองอุดรดิตถ์คือการติดต่อสื่อสารระหว่างภาครัฐ และประชาชน ซึ่งยังขาดช่องทางในการสื่อสารซึ่งกันและกันอยู่พอสมควร ขาดการกระตุ้นให้ประชาชนเกิดความสำนึกในการพัฒนาถิ่นที่อยู่อาศัย และเจ้าหน้าที่ของภาครัฐยังขาดความรู้ความสามารถในการพัฒนา

นริศรา อุดอามาตย์ (2550) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลผือฮี อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล

2. เพื่อศึกษาถึงปัญหาอุปสรรคของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล

ระเบียบวิธีวิจัย

ผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ ประกรกลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป ตามสำนักทะเบียน กรมการปกครอง ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ โดยให้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ และค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง ส่วนเครื่องมือในการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนา ใช้สถิติการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สำหรับเครื่องมือในการวิเคราะห์ข้อมูลถึงปัญหาอุปสรรคของการมีส่วนร่วม ด้วยการหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ข้อค้นพบ

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 324 คน การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนารองรับการบริหารส่วนตำบลผือฮี การมีส่วนร่วมส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 41.27 ปี ระดับการศึกษาส่วนมากระดับประถมศึกษา สถานภาพส่วนมากอยู่ในสถานภาพการสมรส ตำแหน่งส่วนมากอยู่กลุ่มประชาคม รายได้ต่อของครอบครัว ส่วนมากมีรายได้ 20,000 – 30,000 บาท
2. การมีส่วนร่วมของประชาชน พบว่าประชาชนมีส่วนร่วมโดยรวมในระดับปานกลาง
3. สภาพปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ พบว่าปัญหาอยู่ในระดับน้อย ปัญหาที่พบสูงสุด คืองบประมาณที่จะดำเนินโครงการกิจกรรมในแต่ละปีมีน้อยไม่เพียงพอต่อความต้องการของประชาชน ประชาชนไม่รู้บทบาทหน้าที่ของตนเองว่าเขามีหน้าที่ในการเสนอปัญหาและความต้องการของชุมชน และเพศของผู้ร่วมทำประชาคมมีปัญหาต่อการมีส่วนร่วมทำประชาคมหมู่บ้าน ตามลำดับ

ปรีชา เฟื่องแจ่ม (2550) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์พัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลผักไหม อำเภอยะหริ่ง จังหวัดศรีสะเกษ

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลผักไหม อำเภอยะหริ่ง จังหวัดศรีสะเกษ
2. เพื่อศึกษาหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ ขององค์การบริหารส่วนตำบลผักไหม อำเภอยะหริ่ง จังหวัดศรีสะเกษ
3. เพื่อศึกษาหาแนวทางในการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา องค์การบริหารส่วนตำบลผักไหม อำเภอยะหริ่ง จังหวัดศรีสะเกษ

ระเบียบวิธีวิจัย

เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ประชากรกลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป และมีรายชื่อปรากฏอยู่ในทะเบียนสำมะโนครัวประชากรในเขตพื้นที่โดยให้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS วิเคราะห์โดยผลของร้อยละ

ข้อค้นพบ

1. ปัญหาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ พบว่าประชาชนขาดความรู้ ความเข้าใจในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ตามภารกิจหลักด้านมากที่สุด
  2. แนวทางแก้ไขปัญหาในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ พบว่า ควรจะให้ประชาชนมีส่วนร่วมทุกขั้นตอนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์
  3. แนวทางการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ ควรจะให้ความรู้เชิงปฏิบัติการแก่ประชาชนด้านการวางแผนยุทธศาสตร์ตามภารกิจหลักอย่างต่อเนื่อง
- เนรมิต สายสุด (2550) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ การพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผนยุทธศาสตร์ การพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ในเขตอำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร 7 ด้านหลัก

ระเบียบวิธีวิจัย

เป็นการวิจัยเชิงปริมาณและเป็นการรวบรวมเก็บข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ประชากรกลุ่มตัวอย่างแบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล พนักงานส่วนตำบล และประชาชนผู้มีสิทธิ์เลือกตั้ง ในเขตอำเภอมหาชนะชัย โดยให้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามในส่วนของ เพศ สถานภาพสมรส อายุ สถานทางสังคม รายได้ และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชน ใช้สถิติพรรณนา คือ ค่าความถี่ ร้อยละ และค่าเฉลี่ย ส่วนข้อมูลที่ได้จากตัวแปรเชิงคุณภาพ/บรรยาย จะใช้ค่าสถิติเป็นฐานนิยม

ข้อค้นพบ

1. การมีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล โดยรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้บริหารและพนักงานมีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาเรียงตามลำดับจากสูงไปต่ำ คือ ด้านการบริหารจัดการและการบริการประชาชน ด้านการจัดระเบียบชุมชนสังคมและการรักษาความสงบเรียบร้อย ด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านการบริหารจัดการการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และด้าน โครงสร้างพื้นฐาน

2. การมีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา ตามความคิดเห็นของประชาชนผู้มีสิทธิ์เลือกตั้ง โดยรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ประชาชนผู้เสียภาษี มีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา เรียงตามลำดับจากสูงไปต่ำ คือ ด้านการบริหารจัดการ และการบริการประชาชน ด้านการจัดระเบียบชุมชนสังคมและการรักษาความสงบเรียบร้อย ด้านการวางแผนลงทุน พาณิชยกรรมและการท่องเที่ยว ด้านการส่งเสริมคุณภาพชีวิต ด้านศิลปวัฒนธรรม จารีตประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านการบริหารจัดการและการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และด้าน โครงสร้างพื้นฐาน

อดิศักดิ์ คำเพราะ (2550) ศึกษาการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่น กรณีศึกษา เทศบาลเมืองกันทรลักษ์ อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลเมืองกันทรลักษ์ อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ ในด้านความสนใจรับรู้ข่าวสาร ด้านการแสดงความคิดเห็น ด้านการร่วมตัดสินใจ ด้านการร่วมดำเนินการ ด้านการกำกับติดตามผล ด้านการร่วมรับประโยชน์และด้านการร่วมรับผิดชอบ

2. เพื่อเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลเมืองกันทรลักษ์ อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ ในด้าน เพศ อายุ การวิจัยอาชีพ สถานภาพและรายได้ต่อเดือน

ระเบียบวิธีวิจัย

เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ประกรกลุ่มตัวอย่าง คือ ประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป จำนวน 383 คน ที่อาศัยอยู่เขตเทศบาลเมืองกันทรลักษ์ โดยให้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ และค่าร้อยละ และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน สถิติที่ใช้ได้แก่ t-Test และ F-test แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

ข้อค้นพบ

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ได้แก่ เพศหญิง การศึกษาอนุปริญญา ประกอบอาชีพเกษตรกรรม สถานภาพสมรสแล้ว รายได้ต่อเดือนมีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่นภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมาก 1 ด้าน ได้แก่ ด้านการร่วมตัดสินใจอยู่ในระดับปานกลาง 6 ด้าน เรียงตามลำดับดังนี้ ด้านการกำกับติดตามผล ด้านความสนใจรับรู้

ข่าวสาร ด้านการแสดงความคิดเห็น ด้านการร่วมรับผิดชอบ ด้านการร่วมรับประโยชน์และด้านการร่วมดำเนินการ

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า อายุและรายได้ที่แตกต่างกันไม่ทำให้การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่นของประชาชนในเขตเทศบาลเมืองกันทรลักษ์ อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ แตกต่างกัน แต่ เพศ การศึกษา อาชีพ และสถานภาพสมรสที่แตกต่างกันทำให้การมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของประชาชนในเขตเทศบาลกันทรลักษ์แตกต่างกัน

เผด็จ ลือนันต์ (2555) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลตำบลเกาะสีชัง อำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ของเทศบาลตำบลเกาะสีชัง อำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลตำบลเกาะสีชัง อำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี

ระเบียบวิธีวิจัย

เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ประกรกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ประชาชนในเขตอำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี จำนวน 372 คน โดยให้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ ในการการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ และค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน สถิติที่ใช้ได้แก่ t- Test และ F – test (One-way ANOVA) แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

ข้อค้นพบ

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ได้แก่ เพศหญิง มีการศึกษาระดับประถมศึกษา อาชีพรับจ้าง มีรายได้ระหว่าง 5,000-10,000 บาท และไม่มีตำแหน่งเป็นกรรมการใด ๆ ในชุมชน

ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง

การทดสอบสมมติฐานพบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่างกัน จะมีการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลตำบลเกาะสีชัง อำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่ประชาชนที่มีตำแหน่งหน้าที่ทางสังคม ต่างกันมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลตำบลเกาะสีชัง อำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี ไม่แตกต่างกัน

กฤษฎณา ตันวิเศษ (2555) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของ
องค์การบริหารส่วนตำบลหนองไผ่แก้ว อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี

วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหาร
ส่วนตำบลหนองไผ่แก้ว อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบระดับของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของ
องค์การบริหารส่วนตำบลหนองไผ่แก้ว อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี จำแนกตาม เพศ อายุ
สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้ และระดับการศึกษา

ระเบียบวิธีวิจัย

เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ประกรกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ หัวหน้าครอบครัว จำนวน 356 คน
ของประชาชนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองไผ่แก้ว อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี โดยใช้
แบบสอบถามเป็นเครื่องมือ ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ความถี่ และค่า
ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน สถิติที่
ใช้ได้แก่ t-Test และ F-test (One-way ANOVA) แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

ข้อค้นพบ

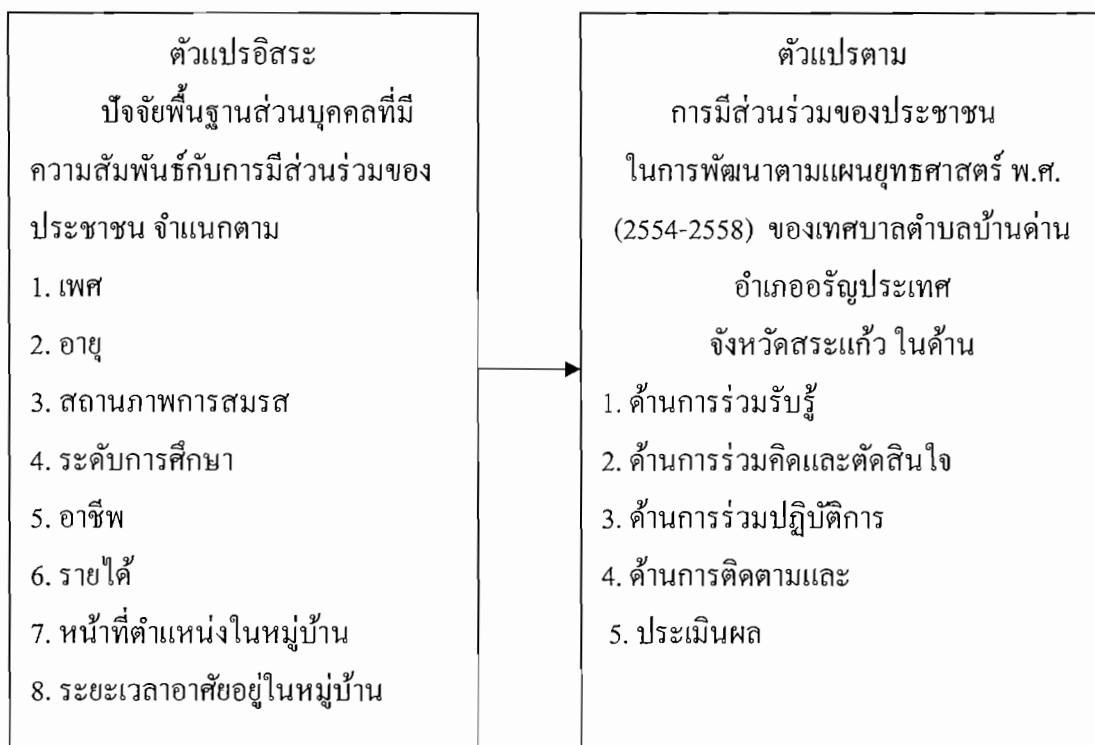
ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ได้แก่ เพศหญิง มีอายุตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไป มีสถานภาพสมรส
มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น/ปลาย/ปวช. มีอาชีพค้าขาย มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง
20,001-30,000 บาท

ระดับการมีส่วนร่วมของการดำเนินงานของ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองไผ่แก้ว
อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

การทดสอบสมมติฐานพบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้
ผลการวิเคราะห์ พบว่าประชาชนที่มี เพศ อายุ สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้ต่อเดือน ต่างกัน มี
ส่วนร่วมในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองไผ่แก้ว ไม่แตกต่างกัน แต่
ประชาชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วน
ตำบลหนองไผ่แก้ว แตกต่างกัน

กรอบแนวความคิดในการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาการมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผน
ยุทธศาสตร์ ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว จากการทบทวน
วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้ศึกษาใช้กรอบแนวคิดในการศึกษาดังต่อไปนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ในการดำเนินการวิจัยเชิงปริมาณ โดยพิจารณาหัวข้อเกี่ยวกับการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ (Population) ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป และมีรายชื่อปรากฏอยู่บัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งผู้บริหารท้องถิ่นและสมาชิกสภาเทศบาลตำบลบ้านด่าน (พ.ศ. 2553) จำนวน 3,182 คน

ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

ขนาดตัวอย่าง (Sample Size) ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ประกอบด้วย ประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปี ดังปรากฏตามบัญชีรายชื่อดังกล่าวมาข้างต้น โดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง จากการใช้สูตร Taro Yamane ดังนี้

ขนาดกลุ่มตัวอย่าง ได้คำนวณจาก

$$\text{สูตร} \quad n = \frac{N}{1+N(e)^2}$$

เมื่อ n คือ จำนวนตัวอย่างหรือขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N คือ จำนวนหน่วยทั้งหมดหรือขนาดของประชากรซึ่งเท่ากับ 3,182 คน

e คือ ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง (Sampling Error) ในที่นี้จะ

กำหนดเท่ากับ ± 0.05 ภายใต้ความเชื่อมั่น 95 %

$$\begin{aligned} \text{แทนค่าสูตร} \quad n &= \frac{3,182}{1 + 3,182 (0.05)^2} \\ &= 400 \end{aligned}$$

ดังนั้นขนาดตัวอย่างในการศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) กรณีศึกษาเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว จึงเท่ากับ 400 คน และคำนวณสัดส่วนขนาดของตัวอย่างแต่ละหมู่บ้าน

ตารางที่ 1 สัดส่วนจำนวนตัวอย่าง

หมู่	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวนประชากร (คน)	ผลการคำนวณ
1	บ้านด่าน	690	87 คน
2	บ้านหนองขาม	372	47 คน
3	บ้านไทยสามรถ	625	79 คน
4	บ้านตุ่น	415	52 คน
5	บ้านโรงเรียน	438	55 คน
6	บ้านกุดม่วง	282	35 คน
7	บ้านสุขมงคล	360	45 คน
	รวม	3,182	400 คน

จากตารางที่ 1 การสุ่มตัวอย่างกรณีศึกษาจากบัญชีรายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้งของเทศบาลตำบลบ้านด่าน พ.ศ. 2553 โดยพิจารณาจากลำดับผู้มีสิทธิเลือกตั้งแต่ละหมู่ ซึ่งเป็นการสุ่มตัวอย่างเป็นระบบ (Systematic Sampling) โดยการหาช่วงเว้น (Interval) จากสูตร คือ จำนวนประชากรเป้าหมาย (N) หารด้วยกลุ่มประชากรตัวอย่าง (n) ช่วงเว้น = 8 เช่น รายชื่อผู้มีสิทธิเลือกตั้ง หมู่ 1 (บ้านด่าน) จำนวน 690 ราย ถ้าสุ่มตัวอย่างเริ่มต้นได้ลำดับที่ 1 จากจำนวนประชากรทั้งหมดภายในหมู่บ้าน (690) ลำดับต่อไปจากลำดับที่ 1 คือ 9, 17, 25, 33 ตามลำดับ จนครบตามจำนวนตัวอย่างคือ 87 คน

ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ตัวแปรที่ผู้ศึกษาใช้ในการศึกษาคั้งนี้ ประกอบด้วย ตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม ดังนี้

ตัวแปรอิสระ (Independent Variables)

1. ปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคลของประชาชนที่มีอายุตั้งแต่ 18 ปีและมีชื่อปรากฏอยู่ในทะเบียนสำมะโนครัวในเขตเทศบาลตำบลบ้านด่าน จำแนกตาม

- 1.1 เพศ
- 1.2 อายุ
- 1.3 สถานภาพการสมรส
- 1.4 ระดับการศึกษา
- 1.5 อาชีพ
- 1.6 รายได้
- 1.7 ตำแหน่งในหมู่บ้าน
- 1.8 ระยะเวลาอาศัยอยู่ในหมู่บ้าน

ตัวแปรตาม (Dependent Variables)

1. ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน ในด้าน

- 1.1 ด้านการร่วมรับรู้
- 1.2 ด้านการร่วมคิดและตัดสินใจ
- 1.3 ด้านการร่วมปฏิบัติการ
- 1.4 ด้านการร่วมติดตามและประเมินผล

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) และผู้วิจัยศึกษาค้นคว้าขึ้นเอง เพื่อศึกษารูปแบบ ระดับ และปัจจัยความสัมพันธ์ ของการมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน จำนวน 1 ฉบับ สำหรับให้ประชาชนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้าน ภายในเขตเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว เป็นผู้ตอบแบบสอบถามดังกล่าว 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ตำแหน่งหน้าที่ในชุมชน ระยะเวลาที่อาศัยในพื้นที่ เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว

มี 4 ด้าน คือ ด้านการร่วมรับรู้ ด้านการร่วมคิดและตัดสินใจ ด้านการร่วมปฏิบัติการ และด้านการร่วมติดตามและประเมินผล โดยใช้การวัดแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง พฤติกรรมที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ระดับมากที่สุด คิดเป็นมากกว่า 90 %

คะแนน 4 หมายถึง พฤติกรรมที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ระดับมาก คิดเป็น 80 - 90 %

คะแนน 3 หมายถึง พฤติกรรมที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ระดับปานกลาง คิดเป็น 70 - 79 %

คะแนน 2 หมายถึง พฤติกรรมที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ระดับน้อย คิดเป็น 60 - 69 %

คะแนน 1 หมายถึง พฤติกรรมที่ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ระดับน้อยที่สุด คิดเป็นต่ำกว่า 60 %

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะของประชาชนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอศรีณรงค์ จังหวัดสระแก้ว เป็นคำถามปลายเปิด

การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างเครื่องมือในการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร ตำรา งานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาท้องถิ่น เพื่อประมวลแนวคิดเป็นแบบสอบถามให้สอดคล้องกับตัวแปรที่ต้องการศึกษา

2. สร้างข้อคำถามแบบสอบถาม โดยกำหนดขอบเขตคำถามเกี่ยวกับ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอศรีณรงค์ จังหวัดสระแก้ว ให้ครอบคลุมตามกรอบแนวคิดและตัวแปรที่กำหนดไว้

3. นำเสนอแบบสอบถามต่ออาจารย์ที่ปรึกษาได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่เรือตรี ดร.เอกวิทย์ มณีธร เพื่อตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม พร้อมทั้งแนะนำให้แก้ไขปรับปรุง

4. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว เสนอกรรมการที่ปรึกษา และผู้ทรงคุณวุฒิ เฉพาะด้านประกอบด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่เรือตรี ดร.เอกวิทย์ มณีธร ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพฑูรย์ โพธิสว่าง กรรมการที่ปรึกษา และนายชิตพิพัทธ์ แก่นจันทร์ (นายกเทศมนตรีตำบลบ้านด่าน) ผู้ทรงคุณวุฒิเฉพาะด้าน

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ (Try – out) กับประชาชนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่นของแบบประเมิน

6. หลังจากทดลองใช้แบบสอบถามกับประชาชนที่คล้ายกับกลุ่มตัวอย่างแล้วนำแบบประเมินที่ได้ไปคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อถือ = 0.922 สำหรับแบบสอบถามจำนวน 22 ข้อ

7. นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงสมบูรณ์แล้วไปเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือจากมหาวิทยาลัยบูรพาถึงประชาชนกลุ่มเป้าหมาย เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. ผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถามโดยจ้างนักศึกษาเป็นผู้ช่วยจำนวน 7 คน และรองรับแบบสอบถามคืนหลักจากการกรอกข้อมูลเรียบร้อยแล้ว

3. ผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถามจนครบตามจำนวนแล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว ได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยพื้นฐานส่วนบุคคล โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistic) ได้แก่ ความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอรูปตารางประกอบความเรียง

2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน จำแนกตาม ด้านการร่วมรับรู้ ด้านการร่วมคิดและตัดสินใจ ด้านการร่วมปฏิบัติการ ด้านการร่วมติดตามและประเมินผล โดยใช้สถิติการหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) ซึ่งมีเกณฑ์ในการวิเคราะห์ดังนี้

2.1 การแปลความหมาย ของระดับคะแนนเฉลี่ย เพื่อประเมินระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน จะพิจารณาจากคะแนนของคำตอบ โดยแบ่งออกเป็น 5 ระดับ ดังนี้ การมีส่วนร่วมมากที่สุด การมีส่วนร่วมมาก การมีส่วนร่วมปานกลาง การมีส่วนร่วมน้อย การมีส่วนร่วมน้อยที่สุด โดยใช้เกณฑ์การคำนวณจาก

$$\begin{aligned} \text{พิสัย} &= \frac{\text{คะแนนสูงสุด}-\text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}} \\ &= \frac{5-1}{5} \\ &= 0.80 \end{aligned}$$

ค่าเฉลี่ย	4.21-5.00	หมายถึง	การมีส่วนร่วมระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.41-4.20	หมายถึง	การมีส่วนร่วมระดับมาก
ค่าเฉลี่ย	2.61-3.40	หมายถึง	การมีส่วนร่วมระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.81-2.60	หมายถึง	การมีส่วนร่วมระดับน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00-1.80	หมายถึง	การมีส่วนร่วมระดับน้อยมาก

3. การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐาน (Hypothesis Testing) เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว จำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพ การสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ตำแหน่งในหมู่บ้าน ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้าน สถิติที่ใช้ได้แก่ t-Test (Independent) ใช้ทดสอบความแตกต่างระหว่างกลุ่มเพศ การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) หรือ F-test สำหรับทดสอบกลุ่มที่มีตัวแปรมากกว่าสองกลุ่ม ได้แก่ กลุ่มอายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ตำแหน่งในหมู่บ้าน ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้าน และหากมีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผู้วิจัยจะทดสอบเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีการของ แอล เอส ดี (LSD: Least Significant Difference)

บทที่ 4

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว เป็นผลจากการวิเคราะห์จากแบบสอบถาม ที่จัดเก็บจากกลุ่มตัวอย่างประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านด่าน จำนวน 400 คน ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยนำเสนอการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

n	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง (Mean)
SD	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน (t-Distribution)
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน (F-Distribution)
SS	แทน	ผลรวมของคะแนนเบี่ยงเบนยกกำลังสอง (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยผลบวกยกกำลังสองของคะแนนเฉลี่ย (Mean of Squares)
df	แทน	ระดับความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
p	แทน	ค่าความน่าจะเป็นสำหรับบอกล้นสำคัญทางสถิติ
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้วิเคราะห์และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำอธิบาย โดยแบ่งเป็น 4 ส่วนตามลำดับ

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
2. ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว
3. ผลการทดสอบสมมติฐาน
4. ข้อเสนอแนะ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของประชาชน จำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน หน้าที่ตำแหน่งในหมู่บ้าน และระยะเวลาอาศัยอยู่ในหมู่บ้าน โดยแจกแจงความถี่ และค่าร้อยละ ได้ดังตาราง

ตารางที่ 2 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ (n = 400)

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	210	52.50
หญิง	190	47.50
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างของประชาชนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย โดยคิดเป็นร้อยละ 52.50 รองลงมาเป็นเพศหญิง โดยคิดเป็นร้อยละ 47.50

ตารางที่ 3 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอายุ (n = 400)

อายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
18 – 25 ปี	41	10.25
26 – 35 ปี	100	25.00
36 – 45 ปี	167	41.75
46 – 55 ปี	92	23.00
รวม	400	100

จากตารางที่ 3 พบว่า กลุ่มตัวอย่างของประชาชนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุอยู่ระหว่าง 36-45 ปี คิดเป็นร้อยละ 41.75 รองลงมาได้แก่ ช่วงอายุระหว่าง 26 – 35 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.00 ช่วงอายุ 46-55 ปี คิดเป็นร้อยละ 23.00 และช่วงอายุ 18-25 ปี คิดเป็นร้อยละ 10.25 ตามลำดับ

ตารางที่ 4 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามสถานภาพการสมรส (n = 400)

สถานภาพการสมรส	จำนวน (คน)	ร้อยละ
โสด	161	40.25
สมรส	186	46.50
หย่าร้าง / แยกกันอยู่	27	6.75
หม้าย (คู่สมรสเสียชีวิต)	26	6.50
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 4 พบว่ากลุ่มตัวอย่างของประชาชนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีสถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 46.50 รองลงมาสถานภาพโสด คิดเป็นร้อยละ 40.25 สถานภาพหย่าร้าง/แยกกันอยู่ คิดเป็นร้อยละ 6.75 และสถานภาพหม้าย(คู่สมรสเสียชีวิต) คิดเป็นร้อยละ 6.50 ตามลำดับ

ตารางที่ 5 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระดับการศึกษา (n = 400)

ระดับการศึกษา	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ประถมศึกษา	93	23.30
มัธยมศึกษาตอนต้น	187	46.80
มัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช.	86	21.50
อนุปริญญา / ปวส.	12	3.00
ปริญญาตรี	19	4.80
สูงกว่าปริญญาตรี	3	.80
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 5 พบว่ากลุ่มตัวอย่างของประชาชนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการศึกษาจบมัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 46.80 รองลงมา มีระดับการศึกษาประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 23.30 ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. คิดเป็นร้อยละ 21.50 ระดับการศึกษาอนุปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 3.00 และระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ .80 ตามลำดับ

ตารางที่ 6 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามอาชีพ (n= 400)

อาชีพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เกษตรกร	268	67.00
ค้าขาย	19	4.75
รับจ้าง	27	6.75
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	86	21.50
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 6 พบว่ากลุ่มตัวอย่างของประชาชนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 67.00 รองลงมาอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 21.50 อาชีพรับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 6.75 และอาชีพค้าขาย คิดเป็นร้อยละ 4.75 ตามลำดับ

ตารางที่ 7 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัว จำแนกตามรายได้ต่อเดือน (n= 400)

รายได้ต่อเดือน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ต่ำกว่า 5,000 บาท	336	84.00
5,000 –10,000 บาท	45	11.25
10,001–15,000 บาท	19	4.75
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 7 พบว่ากลุ่มตัวอย่างของประชาชนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือน ต่ำกว่า 5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 84.00 รองลงมารายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,000-10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 11.25 และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001-15,000 บาท ตามลำดับ

ตารางที่ 8 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตำแหน่งในหมู่บ้าน (n= 400)

ตำแหน่งในหมู่บ้าน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
กรรมการหมู่บ้าน	27	6.75
ตำแหน่งอื่น ๆ	373	93.25
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 8 พบว่าจำนวนของกลุ่มตัวอย่างของประชาชนผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีตำแหน่งอื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 93.25 และรองลงมา มีตำแหน่งเป็นกรรมการหมู่บ้าน คิดเป็นร้อยละ 6.75

ตารางที่ 9 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้าน
(n= 400)

ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้าน	จำนวน (คน)	ร้อยละ
1-5 ปี	38	9.50
6-10 ปี	64	16.00
11-15 ปี	122	30.50
16-30 ปี	140	35.00
มากกว่า 20 ปี	36	9.00
รวม	400	100.00

จากตารางที่ 9 พบว่ากลุ่มตัวอย่างของประชาชนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้าน 16-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 35.00 รองลงมา มีระยะเวลาอาศัยอยู่ในหมู่บ้าน 11-15 ปี คิดเป็นร้อยละ 30.50 มีระยะเวลาอาศัยอยู่ในหมู่บ้าน 6-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 16.00 มีระยะเวลาอาศัยอยู่ในหมู่บ้าน 1-5 ปี คิดเป็นร้อยละ 9.50 และมีระยะเวลาอาศัยอยู่ในหมู่บ้านมากกว่า 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 9.00 ตามลำดับ

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการร่วมรับรู้ ด้านการร่วมคิดและตัดสินใจ ด้านการร่วมปฏิบัติการ และด้านการติดตามและประเมินผล ซึ่งได้ผลการวิเคราะห์ดังแสดงในตารางที่ 12 ถึง 16

ตารางที่ 10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว (n=400)

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558)	ระดับการมีส่วนร่วม			
	$\bar{X}$	SD	ระดับการ	อันดับ
1. ค่าเฉลี่ยด้านการร่วมรับรู้	2.89	.41	ปานกลาง	1
2. ค่าเฉลี่ยด้านการร่วมคิดและตัดสินใจ	2.69	.47	ปานกลาง	3
3. ค่าเฉลี่ยด้านการร่วมปฏิบัติการ	2.75	.42	ปานกลาง	2
4. ค่าเฉลี่ยด้านการติดตามและประเมินผล	2.35	.43	น้อย	4
ค่าเฉลี่ยรวม	2.67	.26	ปานกลาง	

จากตารางที่ 10 พบว่าระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=2.67$)

เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง 3 ด้านและระดับน้อย 1 ด้าน โดยด้านที่ประชาชนมีส่วนร่วมมากที่สุด คือ ด้านการร่วมรับรู้ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=2.89$) รองลงมา ด้านการร่วมปฏิบัติการ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=2.75$) ด้านการร่วมคิดและตัดสินใจมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=2.69$) และด้านการร่วมติดตามและประเมินผล มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=2.35$) ตามลำดับ

ตารางที่ 11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ด้านการร่วมรับรู้ (n=400)

ด้านการร่วมรับรู้	ดับการมีส่วนร่วม			
	$\bar{X}$	SD	ระดับ	อันดับ
1. ท่านร่วมรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการก่อสร้างปรับปรุงซ่อมแซมระบบสาธารณูปโภคจากเทศบาล	2.76	.52	ปานกลาง	5
2. ท่านร่วมรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพต่าง ๆ จากเทศบาล	2.91	.54	ปานกลาง	3

ตารางที่ 11 (ต่อ)

ด้านการร่วมรับรู้	ด้านการมีส่วนร่วม			
	$\bar{X}$	SD	ระดับ	อันดับ
3. ท่านร่วมรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการให้บริการด้านสาธารณสุขจากเทศบาล	2.73	.71	ปานกลาง	6
4. ท่านร่วมรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมด้านวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นจากเทศบาล	2.84	.60	ปานกลาง	4
5. ท่านร่วมรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการส่งเสริมสวัสดิการเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตจากเทศบาล	2.99	.48	ปานกลาง	1
6. ท่านร่วมรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับด้านการส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาของเด็กและเยาวชนจากเทศบาล	2.97	.52	ปานกลาง	2
7. ท่านร่วมรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับด้านการรักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อยภายในท้องถิ่นจากเทศบาล	2.99	.52	ปานกลาง	1
ค่าเฉลี่ยรวม	2.89	.41	ปานกลาง	

จากตารางที่ 11 พบว่าระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน ด้านการร่วมรับรู้โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=2.89$)

เมื่อพิจารณารายเรื่องพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกเรื่อง โดยมีเรื่องที่ประชาชนมีส่วนร่วมมากที่สุด คือมีส่วนร่วมในเรื่องการร่วมรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการส่งเสริมสวัสดิการเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตจากเทศบาล และมีส่วนร่วมในเรื่องการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับด้านการรักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อยภายในท้องถิ่นจากเทศบาล มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=2.99$) รองลงมา มีส่วนร่วมในเรื่องการร่วมรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับด้านการส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาของเด็กและเยาวชนจากเทศบาล มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=2.97$) มีส่วนร่วมในเรื่องการร่วมรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพต่าง ๆ จากเทศบาล มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=2.91$) มีส่วนร่วมในเรื่องการร่วมรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมด้านวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นจากเทศบาล มีค่าเฉลี่ย

($\bar{X}=2.84$) มีส่วนร่วมในเรื่องการร่วมรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการก่อสร้างปรับปรุงซ่อมแซมระบบสาธารณูปโภคจากเทศบาล มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=2.76$) มีส่วนร่วมในเรื่องการร่วมรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการให้บริการด้านสาธารณสุขจากเทศบาล มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=2.73$) ตามลำดับ

ตารางที่ 12 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ด้านการร่วมคิดและตัดสินใจ (n=400)

ด้านการร่วมคิดและตัดสินใจ	ระดับการมีส่วนร่วม			
	$\bar{X}$	SD	ระดับ	อันดับ
1. ท่านร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการของหมู่บ้านในเวทีประชาคม	2.42	.76	น้อย	5
2. ท่านร่วมแสดงความคิดเห็นในการกำหนดประเด็นการพัฒนาในการวางแผนยุทธศาสตร์	2.73	.53	ปานกลาง	2
3. ท่านร่วมตัดสินใจการกำหนดวิสัยทัศน์ในแผนยุทธศาสตร์	2.70	.56	ปานกลาง	4
4. ท่านร่วมตัดสินใจการเลือกแนวทางการพัฒนาในแผนยุทธศาสตร์	2.71	.54	ปานกลาง	3
5. ท่านร่วมตัดสินใจการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาในแผนยุทธศาสตร์	2.74	.53	ปานกลาง	1
6. ผลรวมเฉลี่ยทั้งสิ้นด้าน				
ค่าเฉลี่ยรวม	2.69	.47	ปานกลาง	

จากตารางที่ 12 พบว่าระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน ด้านการร่วมคิดและตัดสินใจโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=2.69$)

เมื่อพิจารณารายเรื่องพบว่า อยู่ในระดับน้อย 1 เรื่อง และระดับปานกลาง 4 เรื่อง โดยเรื่องที่ประชาชนมีส่วนร่วมมากที่สุดคือ มีส่วนร่วมในเรื่องการร่วมตัดสินใจการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาในแผนยุทธศาสตร์ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=2.74$) รองลงมามีส่วนร่วมในเรื่องการร่วมแสดงความคิดเห็นในการกำหนดประเด็นการพัฒนาในการวางแผนยุทธศาสตร์ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=2.73$) มีส่วน

ร่วมในเรื่องการร่วมตัดสินใจการเลือกแนวทางการพัฒนาในแผนยุทธศาสตร์ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.71$) มีส่วนร่วมในเรื่องการร่วมตัดสินใจการกำหนดวิสัยทัศน์ในแผนยุทธศาสตร์ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.70$) และมีส่วนร่วมในเรื่องการร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการของหมู่บ้านในเวทีประชาคม มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.42$) ตามลำดับ

ตารางที่ 13 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอรัญญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ด้านการร่วมปฏิบัติการ (n =400)

ด้านการร่วมปฏิบัติการ	ระดับการมีส่วนร่วม			
	$\bar{X}$	SD	ระดับ	อันดับ
1. ท่านร่วมเป็นกรรมการในการพิจารณาร่างแผนยุทธศาสตร์ในฐานะกรรมการจากภาคประชาคม	2.87	.50	ปานกลาง	1
2. ท่านร่วมส่งเสริมและสนับสนุนด้านการพัฒนาอาชีพให้แก่ประชาชนภายในท้องถิ่น	2.72	.96	ปานกลาง	4
3. ท่านร่วมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในหมู่บ้าน เช่น แม่น้ำ ลำคลอง	2.76	.57	ปานกลาง	3
4. ท่านร่วมรักษาความสะอาดและการกำจัดขยะมูลฝอยภายในเขตเทศบาล	2.79	.58	ปานกลาง	2
5. ท่านร่วมกิจกรรมการสืบสานวัฒนธรรมประเพณีในท้องถิ่น เช่น งานลอยกระทง งานสงกรานต์	2.63	.62	ปานกลาง	5
6. ท่านร่วมส่งเสริมสวัสดิการและนันทนาการในเขตเทศบาล เช่น การแจกเบี้ยยังชีพ การแข่งขันกีฬาหมู่บ้าน	2.72	.49	ปานกลาง	4
ค่าเฉลี่ยรวม	2.75	.42	ปานกลาง	

จากตารางที่ 13 พบว่าระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน ด้านการร่วมปฏิบัติการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.75$)

เมื่อพิจารณารายเรื่องพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกเรื่อง โดยเรื่องที่ประชาชนมีส่วนร่วมมากที่สุดคือ มีส่วนร่วมในเรื่องการร่วมเป็นกรรมการในการพิจารณาร่างแผนยุทธศาสตร์ในคณะกรรมการจากภาคประชาคม มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.87$) รองลงมาคือ มีส่วนร่วมในเรื่องการร่วมรักษาความสะอาดและการกำจัดขยะมูลฝอยภายในเขตเทศบาล มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.79$) มีส่วนร่วมในเรื่องการร่วมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในหมู่บ้าน เช่น แม่น้ำ ลำคลอง มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.76$) มีส่วนร่วมในเรื่องการร่วมส่งเสริมและสนับสนุนด้านการพัฒนาอาชีพให้แก่ประชาชนภายในท้องถิ่น และมีส่วนร่วมในเรื่องการร่วมส่งเสริมสวัสดิการและนันทนาการในเขตเทศบาล เช่น การแจกเบี้ยยังชีพ การแข่งขันกีฬาหมู่บ้าน มีค่าเฉลี่ย มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.72$) และมีส่วนร่วมในเรื่องการร่วมกิจกรรมการสืบสานวัฒนธรรมประเพณีในท้องถิ่น เช่น งานลอยกระทง งานสงกรานต์ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.63$) ตามลำดับ

ตารางที่ 14 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ด้านการร่วมติดตามและประเมินผล (n =400)

ด้านการร่วมติดตามและประเมินผล	ระดับการมีส่วนร่วม			
	$\bar{X}$	SD	ระดับ	อันดับ
1. ท่านร่วมติดตามการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์จากเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี	2.72	.49	ปานกลาง	1
2. ท่านร่วมติดตามการดำเนินงาน โครงการ/กิจกรรมจากรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปี	2.43	.65	น้อย	3
3. ท่านร่วมเป็นคณะกรรมการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานในคณะกรรมการติดตามและประเมินผล	2.56	.50	น้อย	2
4. ท่านร่วมให้ข้อเสนอแนะแนวทางการปฏิบัติงานแก่เทศบาล จากการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน	2.36	.70	น้อย	4
ค่าเฉลี่ยรวม	2.35	.43	น้อย	

จากตารางที่ 14 พบว่าระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผน ยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน ด้านการดำเนินการร่วมติดตามและ ประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.35$)

เมื่อพิจารณารายเรื่องพบว่า อยู่ในระดับปานกลาง 1 เรื่อง และระดับน้อย 3 เรื่อง โดยเรื่อง ที่ประชาชนมีส่วนร่วมมากที่สุดคือ มีส่วนร่วมในเรื่องการร่วมติดตามการดำเนินงานตามแผน ยุทธศาสตร์จากเทศบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.72$) รองลงมาคือ มีส่วน ร่วมในเรื่อง การร่วมเป็นคณะกรรมการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานในคณะกรรมการ ติดตามและประเมินผล มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.56$) มีส่วนร่วมในเรื่องการร่วมติดตามการดำเนินงาน โครงการ/กิจกรรมจากรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปี มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.43$) และมีส่วนร่วมใน เรื่องการร่วมให้ข้อเสนอแนะแนวทางการปฏิบัติงานแก่เทศบาล จากการติดตามและประเมินผลการ ปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.36$) ตามลำดับ

ส่วนที่ 3 ผลการทดสอบสมมติฐาน

ผลการทดสอบสมมติฐาน ซึ่งกำหนดค่านัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้ผลการ ทดสอบสมมติฐานดังแสดงในตารางที่ 15 ถึง 29 ดังนี้

ตารางที่ 15 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างเพศกับ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตาม แผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอรัฐประเทส จังหวัดสระแก้ว

เพศ	n	$\bar{X}$	df	t	p
ชาย	210	2.74	325	5.78	0.00*
หญิง	190	2.59			

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 15 พบว่าประชาชนที่มีเพศแตกต่างกัน การมีส่วนร่วมของประชาชนในการ พัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอรัฐประเทส จังหวัดสระแก้ว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 โดยเพศชายมีส่วนร่วมมากกว่าเพศหญิง เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนด

ตารางที่ 16 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างอายุกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P
ระหว่างกลุ่ม	3	3.86	1.29	22.12	0.00*
ภายในกลุ่ม	396	23.04	0.06		
รวม	399	26.90			

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 16 พบว่าประชาชนที่มีอายุแตกต่างกัน การมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เพื่อให้ทราบว่าประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ที่มีอายุที่แตกต่างกัน จะมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ที่แตกต่างกันโดยรวม แตกต่างกัน รายคู่ จึงใช้วิธีของ LSD ตรวจสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ซึ่งปรากฏผลดังตารางที่ 17

ตารางที่ 17 ความแตกต่างอายุกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว

อายุ	$\bar{X}$	18-25 ปี	26-35 ปี	36-45 ปี	46-55 ปี
		2.75	2.71	2.56	2.80
18-25 ปี	2.75	-	0.04	0.19*	0.05
26-35 ปี	2.71		-	0.15*	0.09*
36-45 ปี	2.56			-	0.24*
46-55 ปี	2.8				-

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 17 ผลการตรวจสอบความแตกต่างรายคู่ระหว่างอายุกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว พบว่าคู่ที่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มี 4 คู่ ดังนี้

1. ระหว่างกลุ่มที่มีอายุ 18-25 ปี กับกลุ่มที่มีอายุ 36-45 ปี หมายความว่ากลุ่มที่มีอายุระหว่าง 18-25 ปี จะมีค่าเฉลี่ยในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว มากกว่ากลุ่มที่มีอายุ ระหว่าง 36-45 ปี

2. ระหว่างกลุ่มที่มีอายุ 26-35 ปี กับกลุ่มที่มีอายุ 36-45 ปี หมายความว่ากลุ่มที่มีอายุระหว่าง 26-35 ปี จะมีค่าเฉลี่ยในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว มากกว่ากลุ่มที่มีอายุ ระหว่าง 36-45 ปี

3. ระหว่างกลุ่มที่มีอายุ 46-55 ปี กับกลุ่มที่มีอายุ 26-55 ปี หมายความว่ากลุ่มที่มีอายุระหว่าง 46-55 ปี จะมีค่าเฉลี่ยในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว มากกว่ากลุ่มที่มีอายุ ระหว่าง 26-55 ปี

4. ระหว่างกลุ่มที่มีอายุ 46-55 ปี กับกลุ่มที่มีอายุ 36-45 ปี หมายความว่ากลุ่มที่มีอายุระหว่าง 46-55 ปี จะมีค่าเฉลี่ยในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว มากกว่ากลุ่มที่มีอายุ ระหว่าง 36-45 ปี

ตารางที่ 18 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างสถานภาพการสมรสกับ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P
ระหว่างกลุ่ม	3	2.14	0.71	11.40	0.00*
ภายในกลุ่ม	396	24.76	0.06		
รวม	399	26.90			

จากตารางที่ 18 พบว่าประชาชนที่มีสถานภาพการสมรสแตกต่างกัน การมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

เพื่อให้ทราบว่าประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ที่มีสถานภาพการสมรสแตกต่างกัน จะมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ที่แตกต่างกัน โดยรวมแตกต่างกันรายคู่ จึงใช้วิธีของ LSD ตรวจสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ย

ตารางที่ 19 ความแตกต่างสถานภาพการสมรสกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว

สถานภาพการสมรส	$\bar{X}$	โสด	สมรส	หย่าร้าง	หม้าย
		2.72	2.59	2.76	2.79
โสด	2.72	-	0.13*	0.04	0.07
สมรส	2.59		-	0.17*	0.20*
หย่าร้าง / แยกกันอยู่	2.76			-	0.03
หม้าย (สามีเสียชีวิต)	2.79				-

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 19 ผลการตรวจสอบความแตกต่างรายคู่ระหว่างสถานภาพการสมรสกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว พบว่าคู่ที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มี 3 คู่ ดังนี้

1. ระหว่างกลุ่มที่มีสถานภาพโสด กับกลุ่มที่มีสถานภาพการสมรส หมายความว่า กลุ่มที่มีสถานภาพโสด จะมีค่าเฉลี่ยในการมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว มากกว่ากลุ่มที่มีสถานภาพการสมรส

2. ระหว่างกลุ่มที่มีสถานภาพหย่าร้าง/แยกกันอยู่ กับกลุ่มที่มีสถานภาพสมรส หมายความว่ากลุ่มที่มีสถานภาพหย่าร้าง/แยกกันอยู่ จะมีค่าเฉลี่ยในการมีส่วนร่วมในการพัฒนา

ตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว มากกว่ากลุ่มที่มีสถานภาพสมรส

3. ระหว่างกลุ่มที่มีสถานภาพหม้าย (สามีเสียชีวิต) กับกลุ่มที่มีสถานภาพการสมรส หมายความว่ากลุ่มที่มีสถานภาพหม้าย (สามีเสียชีวิต) จะมีระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว มากกว่ากลุ่มที่มีสถานภาพการสมรส

ตารางที่ 20 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างระดับการศึกษา กับ การมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P
ระหว่างกลุ่ม	5	2.61	0.52	8.48	0.00*
ภายในกลุ่ม	394	24.29	0.06		
รวม	399	26.90			

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 20 พบว่าประชาชนที่มีระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน การมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เพื่อให้ทราบว่าประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน จะมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ที่แตกต่างกัน โดยรวม แตกต่างกันรายคู่ จึงใช้วิธีของ LSD ตรวจสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย

ตารางที่ 21 ความแตกต่างระดับการศึกษา กับ การมีส่วนร่วมของประชาชน ในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว

ระดับการศึกษา	$\bar{X}$	ประถม ศึกษา	มัธยม ศึกษา	มัธยมศึกษา ตอนปลาย	อนุปริญญา/ ปวส.	ปริญญาตรี	สูงกว่า ปริญญาตรี
		2.76	2.59	2.73	2.71	2.75	2.90
ประถมศึกษา	2.76	-	0.17*	0.03	0.05	0.01	0.14
มัธยมศึกษา	2.59		-	0.14*	0.12	0.16*	0.31*
มัธยมศึกษา ตอนปลาย/ปวช	2.73			-	0.02	0.02	0.17
อนุปริญญา/ปวส.	2.71				-	0.04	0.19
ปริญญาตรี	2.75					-	0.15
สูงกว่า ปริญญาตรี	2.90						-

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 21 ผลการตรวจสอบความแตกต่างรายคู่ ระหว่างระดับการศึกษา กับ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว พบว่าคู่ที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มี 4 คู่ ดังนี้

1. ระหว่างกลุ่มที่จบระดับประถมศึกษา กับกลุ่มที่จบระดับมัธยมศึกษา หมายความว่า กลุ่มที่จบระดับประถมศึกษา จะมีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว มากกว่ากลุ่มที่จบระดับมัธยมศึกษา
2. ระหว่างกลุ่มที่จบระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. กับกลุ่มที่จบมัธยมศึกษา หมายความว่า กลุ่มที่จบระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. จะมีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว มากกว่ากลุ่มที่จบระดับมัธยมศึกษา
3. ระหว่างกลุ่มที่จบระดับปริญญาตรี กับกลุ่มที่จบระดับมัธยมศึกษา หมายความว่ากลุ่มที่จบระดับปริญญาตรี จะมีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-

2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว มากกว่ากลุ่มที่จบระดับมัธยมศึกษา

4. ระหว่างกลุ่มที่จบระดับสูงกว่าปริญญาตรี กับกลุ่มที่จบระดับมัธยมศึกษา หมายความว่า กลุ่มที่จบระดับสูงกว่าปริญญาตรี จะมีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว มากกว่ากลุ่มที่จบระดับมัธยมศึกษา

ตารางที่ 22 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างอาชีพกับ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P
ระหว่างกลุ่ม	3	1.81	0.60	9.50	0.00*
ภายในกลุ่ม	396	25.09	0.06		
รวม	399	26.90			

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 22 พบว่าประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกัน การมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เพื่อให้ทราบว่าประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ที่มีอาชีพแตกต่างกัน จะมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ที่แตกต่างกัน โดยรวม แตกต่างกัน รายคู่ จึงใช้วิธีของ LSD ตรวจสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย

ตารางที่ 23 ความแตกต่างอาชีพกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอรัฐประเศ จังหวัดสระแก้ว

อาชีพ	$\bar{X}$	เกษตรกรรม	ค้าขาย	รับจ้าง	รับราชการ
		2.63	2.54	2.76	2.78
เกษตรกรรม	2.63	-	0.09	0.13*	0.15*
ค้าขาย	2.54		-	0.22*	0.24*
รับจ้าง	2.76			-	0.02
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	2.78				-

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 23 ผลการตรวจสอบรายคู่ ระหว่างอาชีพกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอรัฐประเศ จังหวัดสระแก้ว พบว่าคู่ที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มี 4 คู่ ดังนี้

1. ระหว่างกลุ่มที่มีอาชีพรับจ้าง กับกลุ่มที่มีอาชีพเกษตรกรรม หมายความว่า กลุ่มที่มีอาชีพรับจ้าง จะมีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอรัฐประเศ จังหวัดสระแก้ว มากกว่าประชาชนที่มีอาชีพเกษตรกรรม
2. ระหว่างกลุ่มที่มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ กับกลุ่มที่มีอาชีพเกษตรกรรม หมายความว่า กลุ่มที่มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ จะมีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอรัฐประเศ จังหวัดสระแก้ว มากกว่าประชาชนที่มีอาชีพเกษตรกรรม
3. ระหว่างกลุ่มที่มีอาชีพรับจ้าง กับกลุ่มที่มีอาชีพค้าขาย หมายความว่า กลุ่มที่มีอาชีพรับจ้าง จะมีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอรัฐประเศ จังหวัดสระแก้ว มากกว่าประชาชนที่มีอาชีพค้าขาย
4. ระหว่างกลุ่มที่มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ กับกลุ่มที่มีอาชีพค้าขาย หมายความว่า กลุ่มที่มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ จะมีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอรัฐประเศ จังหวัดสระแก้ว มากกว่าประชาชนที่มีอาชีพค้าขาย

ตาราง 24 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างรายได้กับ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P
ระหว่างกลุ่ม	2	1.15	0.58	8.88	0.00*
ภายในกลุ่ม	379	25.75	0.06		
รวม	399	26.90			

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 24 พบว่าประชาชนที่มีรายได้แตกต่างกัน การมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เพื่อให้ทราบว่าประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ที่มีรายได้แตกต่างกัน จะมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ที่แตกต่างกัน โดยรวม แตกต่างกัน รายคู่ จึงใช้วิธีของ LSD ตรวจสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย

ตารางที่ 25 ความแตกต่างรายได้กับ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว

รายได้	$\bar{X}$	ต่ำกว่า 5,000 บาท	5,000-10,000 บาท	10,001-15000 บาท
		2.66	2.80	2.54
ต่ำกว่า 5,00 บาท	2.66	-	0.14*	0.12
5,000-10,000 บาท	2.80		-	0.26*
10,001-15,000 บาท	2.54			-

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 25 ผลการตรวจสอบความแตกต่างรายคู่ ระหว่างรายได้กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. 2554-2558) พบว่าคู่ที่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มี 2 คู่ ดังนี้

1. ระหว่างกลุ่มที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,000-10,000 บาท กับกลุ่มที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาท หมายความว่ากลุ่มที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,000-10,000 บาท จะมีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว มากกว่ากลุ่มที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,000-10,000 บาท

2. ระหว่างกลุ่มที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,000-10,000 บาท กับกลุ่มที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001-15,000 บาท หมายความว่า กลุ่มที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 5,000-10,000 บาท จะมีค่าเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว มากกว่าประชาชนที่มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 10,001-15000 บาท

ตารางที่ 26 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างการมีหน้าที่ตำแหน่งในหมู่บ้าน กับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P
ระหว่างกลุ่ม	1	0.23	0.23	3.45	0.06*
ภายในกลุ่ม	398	26.67	0.07		
รวม	399	26.90			

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 26 พบว่าประชาชนที่มีหน้าที่ตำแหน่งในหมู่บ้านที่แตกต่างกัน การมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนด

ตารางที่ 27 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างระยะเวลาอาศัยอยู่ในหมู่บ้านกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F	P
ระหว่างกลุ่ม	1	1.41	1.41	22.07	0.00*
ภายในกลุ่ม	398	25.49	0.06		
รวม	399	26.90			

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 27 พบว่าประชาชนที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านที่แตกต่างกัน การมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เพื่อให้ทราบว่าประชาชนในเขตเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ที่มีระยะเวลาอาศัยอยู่ในหมู่บ้านแตกต่างกัน จะมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ที่แตกต่างกันโดยรวม แตกต่างกันรายคู่ จึงใช้วิธี LSD ตรวจสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย

ตารางที่ 28 ความแตกต่างระยะเวลาอาศัยอยู่ในหมู่บ้านกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว

ระยะเวลาอาศัยอยู่ในหมู่บ้าน	$\bar{X}$	1-5 ปี	6-10 ปี	11-15 ปี	16-20 ปี	มากกว่า 20 ปี
		2.37	2.67	2.74	2.73	2.50
1-5 ปี	2.37	-	0.30*	0.37*	0.36*	0.13*
6-10 ปี	2.67		-	0.07*	0.06	0.17*
11-15 ปี	2.74			-	0.01	0.24*
16-20 ปี	2.73				-	0.23*
มากกว่า 20 ปี	2.50					-

*นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

7. ระหว่างกลุ่มที่มีระยะเวลาอาศัยอยู่ในหมู่บ้าน 11-15 ปี กับกลุ่มที่มีระยะเวลาอาศัยอยู่ในหมู่บ้านมากกว่า 20 ปี หมายความว่า กลุ่มที่มีระยะเวลาอาศัยอยู่ในหมู่บ้าน 11-15 ปี จะมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอ อนุรักษ์ประเทศ จังหวัดสระแก้ว มากกว่ากลุ่มที่มีระยะเวลาอาศัยอยู่ในหมู่บ้านมากกว่า 20 ปี

8. ระหว่างกลุ่มที่มีระยะเวลาอาศัยอยู่ในหมู่บ้าน 16-20 ปี กับกลุ่มที่มีระยะเวลาอาศัยอยู่ในหมู่บ้านมากกว่า 20 ปี หมายความว่า กลุ่มที่มีระยะเวลาอาศัยอยู่ในหมู่บ้าน 16-20 ปี จะมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอ อนุรักษ์ประเทศ จังหวัดสระแก้ว มากกว่ากลุ่มที่มีระยะเวลาอาศัยอยู่ในหมู่บ้านมากกว่า 20 ปี

ตารางที่ 29 สรุปผลการทดสอบสมมติฐาน

ที่	สมมติฐาน	ผลการทดสอบ
1	ประชาชนมีเพศแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่านแตกต่างกัน	เป็นไปตามสมมติฐาน
2	ประชาชนมีอายุแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่านแตกต่างกัน	เป็นไปตามสมมติฐาน
3	ประชาชนมีสถานภาพการสมรสแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่านแตกต่างกัน	เป็นไปตามสมมติฐาน
4	ประชาชนมีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่านแตกต่างกัน	เป็นไปตามสมมติฐาน
5	ประชาชนมีอาชีพแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่านแตกต่างกัน	เป็นไปตามสมมติฐาน
6	ประชาชนมีรายได้ต่อเดือนแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผน ยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่านแตกต่างกัน	เป็นไปตามสมมติฐาน

ตารางที่ 29 (ต่อ)

ที่	สมมติฐาน	ผลการทดสอบ
7	ประชาชนมีหน้าที่ตำแหน่งในหมู่บ้านแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่านแตกต่างกัน	เป็นไปตามสมมติฐาน
8	ประชาชนมีระยะเวลาอาศัยอยู่ในหมู่บ้านที่แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่านแตกต่างกัน	เป็นไปตามสมมติฐาน

จากตารางที่ 29 พบว่าประชาชนที่มี เพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้าน ต่างกัน จะมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนด แต่ประชาชนที่มีตำแหน่งหน้าที่ในหมู่บ้านต่างกัน การมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ไม่แตกต่างกัน จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนด

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นอื่น ๆ ของประชาชนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว รายละเอียดปรากฏตามตารางที่ 30 ดังนี้

ตารางที่ 30 ข้อเสนอแนะของประชาชนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว (n = 400)

ข้อเสนอแนะของประชาชน	ความถี่
ด้านการร่วมรับรู้	
1. ต้องการให้เทศบาลจัดให้มีช่องทางประชาสัมพันธ์ข่าวสารต่าง ๆ เกี่ยวกับกิจการของเทศบาลให้มากขึ้น	94
2. ต้องการให้เทศบาลประชาสัมพันธ์ข่าวสารเกี่ยวกับการก่อสร้าง และปรับปรุงซ่อมแซมระบบสาธารณูปโภคภายในเขตเทศบาลให้ประชาชนได้รับทราบโดยทั่วถึง	83
ด้านการร่วมคิดและตัดสินใจ	
1. เทศบาลควรประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้าร่วมประชุมกันมาก ๆ เพื่อจะได้ช่วยคิดและตัดสินใจให้สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของหมู่บ้าน	96
2. เทศบาลควรให้ประชาชนทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นให้มากขึ้น	87
ด้านการร่วมปฏิบัติการ	
1. เทศบาลควรเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้าร่วมในขั้นตอนการปฏิบัติงาน ในกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดจากความต้องการของชาวบ้าน	78
ด้านการติดตามและประเมินผล	
1. เทศบาลควรสร้างความรู้ความเข้าใจในการร่วมติดตามและประเมินผลของภาคประชาชนให้มากกว่านี้	93

จากตารางที่ 30 พบว่าประชาชนเสนอแนะเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ในประเด็นต่าง ๆ ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการร่วมรับรู้ ต้องการให้เทศบาลจัดให้มีช่องทางประชาสัมพันธ์ข่าวสารต่าง ๆ เกี่ยวกับกิจการของเทศบาลให้มากขึ้นมากที่สุด รองลงมาต้องการให้เทศบาลประชาสัมพันธ์ข่าวสารเกี่ยวกับการก่อสร้าง และปรับปรุงซ่อมแซมระบบสาธารณูปโภคภายในเขตเทศบาลให้ประชาชนได้รับทราบโดยทั่วถึง

2. ด้านการร่วมคิดและตัดสินใจ ต้องการให้เทศบาลประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้าร่วมประชุมกันมาก ๆ เพื่อจะได้ช่วยคิดและตัดสินใจให้สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของหมู่บ้านมากที่สุด รองลงมาเทศบาลควรให้ประชาชนทุกภาคส่วนเข้ามาร่วมในการเสนอปัญหาและความต้องการของท้องถิ่นให้มากขึ้น
3. ด้านการร่วมปฏิบัติการ ต้องการให้เทศบาลเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้าร่วมในขั้นตอนการปฏิบัติงานในกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดจากความต้องการของชาวบ้านมากที่สุด
4. ด้านการติดตามและประเมินผล ต้องการให้เทศบาลสร้างความรู้ความเข้าใจในการร่วมติดตามและประเมินผลของภาคประชาชนให้มากกว่านี้มากที่สุด

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ผู้วิจัยได้จำแนกประเด็นการนำเสนอ ดังนี้

1. สรุปผลการศึกษา
2. การอภิปรายผลการศึกษา
3. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย
4. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว และเพื่อศึกษาหาแนวทาง ข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว โดยผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มประชาชนตัวอย่างในเขตเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว จำนวน 400 คน การวิเคราะห์ข้อมูลใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์และนำเสนอข้อมูลประกอบด้วย ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-Test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance) หรือ (F-test) และค่าความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการของแอล เอส ดี (LSD: Least Significant Difference)

สรุปผลการศึกษา

1. จากการศึกษาพบว่ากลุ่มตัวอย่างของประชาชนที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 210 คน คิดเป็นร้อยละ 52.50 มีอายุอยู่ระหว่าง 36-45 ปี จำนวน 167 คน คิดเป็นร้อยละ 41.75 มีสถานภาพสมรส จำนวน 186 คน คิดเป็นร้อยละ 46.50 มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 187 คน คิดเป็นร้อยละ 46.80 มีอาชีพเกษตรกรรวม จำนวน 268 คน คิดเป็นร้อยละ 67.00 มีรายได้ต่อเดือน ต่ำกว่า 5,000 บาท จำนวน 336 คน คิดเป็นร้อยละ 84.00 มีตำแหน่งอื่น ๆ จำนวน 373 คน คิดเป็นร้อยละ 93.25 และมีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้าน 16-30 ปี จำนวน 140 คน คิดเป็นร้อยละ 35.00

2. ข้อค้นพบที่ได้จากการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 2.67) เมื่อพิจารณารายด้านโดยเรียงจากมากไปหาน้อย พบว่าด้านที่ประชาชนมีส่วนร่วมมากที่สุด คือ ด้านการร่วมรับรู้ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 2.89) รองลงมา ด้านการร่วมปฏิบัติการ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 2.75) ด้านการร่วมคิดและตัดสินใจมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 2.69) และด้านการร่วมติดตามและประเมินผล มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 2.35) ตามลำดับ และสรุปผลเป็นรายด้าน ดังนี้

2.1 ด้านการร่วมรับรู้พบว่าระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน ด้านการร่วมรับรู้โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 2.89) เมื่อพิจารณารายเรื่องพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกเรื่อง โดยมีเรื่องที่ประชาชนมีส่วนร่วมมากที่สุด คือมีส่วนร่วมในเรื่องการร่วมรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการส่งเสริมสวัสดิการเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตจากเทศบาล และมีส่วนร่วมในเรื่องการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับด้านการรักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อยภายในท้องถิ่นจากเทศบาล มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 2.99) รองลงมา มีส่วนร่วมในเรื่องการร่วมรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับด้านการส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาของเด็กและเยาวชนจากเทศบาล มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 2.97) มีส่วนร่วมในเรื่องการร่วมรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพต่าง ๆ จากเทศบาล มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 2.91) มีส่วนร่วมในเรื่องการร่วมรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมด้านวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นจากเทศบาล มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 2.84) มีส่วนร่วมในเรื่องการร่วมรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการก่อสร้างปรับปรุงซ่อมแซมระบบสาธารณูปโภคจากเทศบาล มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 2.76) มีส่วนร่วมในเรื่องการร่วมรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการให้บริการด้านสาธารณสุขจากเทศบาล มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ = 2.73) ตามลำดับ

2.2 ด้านการร่วมคิดและตัดสินใจพบว่าระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน ด้านการร่วมคิดและตัดสินใจโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.69$) เมื่อพิจารณารายเรื่องพบว่า อยู่ในระดับน้อย 1 เรื่อง และระดับปานกลาง 4 เรื่อง โดยเรื่องที่ประชาชนมีส่วนร่วมมากที่สุดคือมีส่วนร่วมในเรื่องการร่วมตัดสินใจการกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาในแผนยุทธศาสตร์ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.74$) รองลงมามีส่วนร่วมในเรื่องการร่วมแสดงความคิดเห็นในการกำหนดประเด็นการพัฒนาในการวางแผนยุทธศาสตร์ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.73$) มีส่วนร่วมในเรื่องการร่วมตัดสินใจการเลือกแนวทางการพัฒนาในแผนยุทธศาสตร์ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.71$) มีส่วนร่วมในเรื่องการร่วมตัดสินใจการกำหนดวิสัยทัศน์ในแผนยุทธศาสตร์ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.70$) และมีส่วนร่วมในเรื่องการร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการของหมู่บ้านในเวทีประชาคม มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.42$) ตามลำดับ

2.3 ด้านการร่วมปฏิบัติการพบว่าระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน ด้านการร่วมปฏิบัติการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.75$) เมื่อพิจารณารายเรื่องพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกเรื่อง โดยเรื่องที่ประชาชนมีส่วนร่วมมากที่สุดคือมีส่วนร่วมในเรื่องการร่วมเป็นกรรมการในการพิจารณาร่างแผนยุทธศาสตร์ในฐานะกรรมการจากภาคประชาคม มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.87$) รองลงมาคือมีส่วนร่วมในเรื่องการร่วมรักษาความสะอาดและการกำจัดขยะมูลฝอยภายในเขตเทศบาล มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.79$) มีส่วนร่วมในเรื่องการร่วมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในหมู่บ้าน เช่น แม่น้ำ ลำคลอง มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.76$) มีส่วนร่วมในเรื่องการร่วมส่งเสริมและสนับสนุนด้านการพัฒนาอาชีพให้แก่ประชาชนภายในท้องถิ่น และมีส่วนร่วมในเรื่องการร่วมส่งเสริมสวัสดิการและนันทนาการในเขตเทศบาล เช่น การแจกเบี้ยยังชีพ การแข่งขันกีฬาหมู่บ้าน มีค่าเฉลี่ย มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.72$) และมีส่วนร่วมในเรื่องการร่วมกิจกรรมการสืบสานวัฒนธรรมประเพณีในท้องถิ่น เช่น งานลอยกระทง งานสงกรานต์มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.63$) ตามลำดับ

2.4 ด้านการร่วมติดตามและประเมินผล พบว่าระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน ด้านการร่วมติดตามและประเมินผล โดยภาพรวมอยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.35$) เมื่อพิจารณารายเรื่องพบว่า อยู่ในระดับปานกลาง 1 เรื่อง และระดับน้อย 3 เรื่อง โดยเรื่องที่ประชาชนมีส่วนร่วมมากที่สุดคือมีส่วนร่วมในเรื่องการร่วมติดตามการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์จากเทศบาลัญญัติ

งบประมาณรายจ่ายประจำปี มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.72$) รองลงมาคือ มีส่วนร่วมในเรื่อง การร่วมเป็น คณะกรรมการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานในคณะกรรมการติดตามและประเมินผล มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.56$) มีส่วนร่วมในเรื่องการร่วมติดตามการดำเนินงาน โครงการ/กิจกรรมจากรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปี มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.43$) และมีส่วนร่วมในเรื่องการร่วมให้ ข้อเสนอแนะแนวทางการปฏิบัติงานแก่เทศบาล จากการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 2.36$) ตามลำดับ

3. ข้อค้นพบจากผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีความแตกต่าง กับการมีส่วนร่วมในการพัฒนา ตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภออรัญประเทศ จังหวัด สระแก้ว จากผลการทดสอบสมมติฐาน สรุปได้ว่า เพศ อายุ สถานภาพการสมรส การศึกษา อาชีพ รายได้ และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านแตกต่างกัน การมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผน ยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่ประชาชนที่มี ตำแหน่งในหมู่บ้านแตกต่างกัน การมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตาม สมมติฐานที่ตั้งไว้ และสามารถสรุปได้ ดังนี้

3.1 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างเพศกับ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา ตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภออรัญประเทศ จังหวัด สระแก้ว พบว่าประชาชนมีเพศแตกต่างกัน การมีส่วนร่วมของประชาชน ในการพัฒนาตามแผน ยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 จึงเป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนดโดยเพศชายมีส่วนร่วม มากกว่าเพศหญิง

3.2 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างอายุกับ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา ตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภออรัญประเทศ จังหวัด สระแก้ว พบว่าประชาชนที่มีอายุแตกต่างกัน การมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว แตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนด

3.3 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างสถานภาพการสมรสกับ การมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอ อรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว พบว่าประชาชนที่มีสถานภาพการสมรสแตกต่างกัน การมีส่วนร่วม

ในการพัฒนาแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนด

3.4 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างระดับการศึกษา กับ การมีส่วนร่วมในการในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว พบว่าประชาชนที่มีระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน การมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนด

3.5 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างอาชีพ กับ การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว พบว่าประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกัน การมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนด

3.6 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างรายได้กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว พบว่าประชาชนที่มีรายได้แตกต่างกัน การมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนด

3.7 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างตำแหน่งในหมู่บ้าน กับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว พบว่าประชาชนที่มีตำแหน่งในหมู่บ้านที่แตกต่างกัน การมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ไม่แตกต่างกัน ไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนด

3.8 ผลการวิเคราะห์ความแตกต่างระยะเวลาอาศัยอยู่ในหมู่บ้านกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว พบว่าประชาชนที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านที่แตกต่างกัน การมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เป็นไปตามสมมติฐานที่กำหนด

4. และข้อค้นพบจากข้อเสนอแนะและความคิดเห็นอื่น ๆ พบว่าประชาชนส่วนใหญ่เสนอแนะมากที่สุด เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558)

ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว คือ ด้านการร่วมรับรู้ ต้องการให้เทศบาลจัดให้มีช่องทางประชาสัมพันธ์ข่าวสารต่าง ๆ เกี่ยวกับกิจการของเทศบาลให้มากขึ้น มากที่สุด ด้านการร่วมคิดและตัดสินใจ ต้องการให้เทศบาลประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้าร่วมประชุมกันมาก ๆ เพื่อจะได้ช่วยคิดและตัดสินใจให้สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของหมู่บ้าน ด้านการร่วมปฏิบัติการ ต้องการให้เทศบาลเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้าร่วมในขั้นตอนการปฏิบัติงานในกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดจากความต้องการของชาวบ้าน และด้านการติดตามและประเมินผลต้องการให้เทศบาลสร้างความรู้ความเข้าใจในการร่วมติดตามและประเมินผลของภาคประชาชนให้มากกว่านี้

การอภิปรายผล

ข้อค้นพบจากการศึกษา เรื่องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว สามารถนำมาอภิปรายผลร่วมกับ แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้ดังนี้

1. ข้อค้นพบที่ได้จากการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพฑูรย์ อินทพิบูลย์ (2550) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลเมืองอุดรดิตถ์ จังหวัดอุดรดิตถ์ ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ ของเทศบาลเมืองอุดรดิตถ์ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ นริศรา อุตอามาตย์ (2550) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลผือฮี อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร ผลการศึกษาพบว่าประชาชนมีส่วนร่วมโดยรวมในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ อติศักดิ์ คำเพราะ (2550) ศึกษาการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่น กรณีศึกษา เทศบาลเมืองกันทรลักษ์ อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่นภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของเผด็จ ลือนันต์ (2555) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ของเทศบาลตำบลเกาะสีชัง อำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาพบว่าระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ เนรมิต สายสุด (2550) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ การพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร

ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมในกระบวนการวางแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา ตามความคิดเห็นของของผู้บริหาร และพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล และประชาชนผู้มีสิทธิ์เลือกตั้ง โดยรวมอยู่ในระดับสูง และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤษณา ตันวิเศษ (2555) ศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองไผ่แก้ว อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของ องค์การบริหารส่วนตำบลหนองไผ่แก้ว อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรีภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. ประชาชนที่มีเพศต่างกัน การมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว แยกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพฑูรย์ อินทพิบูลย์ (2550) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ ของเทศบาลเมืองอุดรดิตถ์พบว่า เพศมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ คือประชาชนมีเพศแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาแตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ เผล็จ ลือนันต์ (2555) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ของเทศบาลตำบลเกาะสีชัง อำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี พบว่า เพศ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี คือประชาชนมี เพศ แยกต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาแตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ อติศักดิ์ คำเพราะ (2550) ศึกษาเรื่อง การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลเมืองกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า เพศ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ คือ ประชาชนที่มี เพศ แยกต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาแตกต่างกัน และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤษณา ตันวิเศษ (2555) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองไผ่แก้ว อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี พบว่า เพศ ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล คือประชาชนมี เพศ แยกต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาไม่แตกต่างกัน

3. ประชาชนที่มีอายุแตกต่างกัน การมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว แยกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพฑูรย์ อินทพิบูลย์ (2550) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ ของเทศบาลเมืองอุดรดิตถ์พบว่า อายุมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ คือประชาชนมีอายุแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาแตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ อติศักดิ์ คำเพราะ (2550) ศึกษาเรื่อง การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลเมืองกันทรลักษ์

จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า อายุ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ คือ ประชาชนที่มี อายุ แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาแตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ เผล็จ ลีอนันต์ (2555) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ของ เทศบาลตำบลเกาะสีชัง อำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี พบว่า อายุ มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วม ของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี คือประชาชนมี อายุแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการ พัฒนาแตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ มนฤดี ศรีสกุล (2555) ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลหนองคำลิ่ง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี พบว่า ประชาชน มีอายุแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาแตกต่างกัน และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤษณา ตันวิเศษ (2555) ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การ บริหารส่วนตำบลหนองไผ่แก้ว อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี พบว่า อายุ ไม่มีความสัมพันธ์กับการ มีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล คือประชาชนมี อายุ แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาไม่แตกต่างกัน

4. ประชาชนที่มีสถานภาพการสมรสแตกต่างกัน การมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผน ยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อติศักดิ์ คำเพราะ (2550) เรื่อง การส่งเสริมการมีส่วน ร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลเมืองกันทรลักษ์ จังหวัด ศรีสะเกษ พบว่า สถานภาพการสมรสมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผน ยุทธศาสตร์ คือ ประชาชนที่มี สถานภาพการสมรสแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาแตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤษณา ตันวิเศษ (2555) เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการ ดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองไผ่แก้ว อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี พบว่า สถานภาพการสมรส ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานของ องค์การบริหารส่วนตำบล คือประชาชนมี ระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนา ไม่แตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของไพฑูรย์ อินทพิบูลย์ (2550) เรื่อง การมีส่วนร่วม ในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ ของเทศบาลเมืองอุดรดิตถ์พบว่า สถานภาพการสมรสไม่มี ความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ คือประชาชนมี สถานภาพการสมรสแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาไม่แตกต่างกัน และไม่สอดคล้องกับ งานวิจัยของ มนฤดี ศรีสกุล (2555) เรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนา ตำบลหนองคำลิ่ง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี พบว่า สถานภาพการสมรสไม่มีความสัมพันธ์กับ การมีส่วนร่วม คือประชาชนมีสถานภาพการสมรสแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนา ไม่แตกต่างกัน

5. ประชาชนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน การมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้วแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เผล็จ ลีอนันต์ (2555) เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ของเทศบาลตำบลเกาะสีชัง อำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี พบว่าระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี คือ ประชาชนมี ระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาแตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤษณา ตันวิเศษ (2555) เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองไผ่แก้ว อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี พบว่า ระดับการศึกษา มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล คือประชาชนมีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาแตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ อติศักดิ์ คำเพราะ (2550) เรื่อง การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลเมืองกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า การศึกษามีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ คือ ประชาชนที่มี การศึกษาแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาแตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพฑูรย์ อินทพิบูลย์ (2550) เรื่อง การมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ ของเทศบาลเมืองอุดรดิตถ์พบว่า ระดับการศึกษามีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ คือประชาชนมีระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาแตกต่างกัน

6. ประชาชนที่มีอาชีพแตกต่างกัน การมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้วแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพฑูรย์ อินทพิบูลย์ (2550) เรื่อง การมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ ของเทศบาลเมืองอุดรดิตถ์ พบว่า อาชีพมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ คือประชาชนมี อาชีพแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาแตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ อติศักดิ์ คำเพราะ (2550) เรื่อง การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลเมืองกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า อาชีพมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ คือ ประชาชนที่มี อาชีพแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาแตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ เผล็จ ลีอนันต์ (2555) เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ของเทศบาลตำบลเกาะสีชัง อำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี พบว่าอาชีพมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี คือประชาชนมีอาชีพแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาแตกต่างกัน และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤษณา ตันวิเศษ (2555) เรื่อง การมีส่วนร่วม

ของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองไผ่แก้ว อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี พบว่าอาชีพไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล คือประชาชนมี อาชีพแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาไม่แตกต่างกัน

7. ประชาชนที่มีรายได้แตกต่างกัน การมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้วแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพฑูรย์ อินทพิบูลย์ (2550) เรื่อง การมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ ของเทศบาลเมืองอุดรดิตถ์พบว่า รายได้มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ คือประชาชนมี รายได้แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาแตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ เพลิง ถือนันต์ (2555) เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ของเทศบาลตำบลเกาะสีชัง อำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี พบว่า รายได้มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี คือประชาชนมี รายได้แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาแตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ มนฤดี ศรีสกุล (2555) เรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาตำบลหนองตำลึง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี พบว่า รายได้มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วม คือประชาชนมีรายได้แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาแตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ อติศักดิ์ คำเพราะ (2550) เรื่อง การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่น เทศบาลเมืองกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า รายได้มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ คือ ประชาชนที่มี รายได้ ต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาแตกต่างกัน และไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ กฤษณา ตันวิเศษ (2555) เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองไผ่แก้ว อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี พบว่า รายได้ ไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล คือประชาชนมี รายได้แตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาไม่แตกต่างกัน

8. ประชาชนที่มีตำแหน่งในหมู่บ้านแตกต่างกัน การมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพฑูรย์ อินทพิบูลย์ (2550) เรื่อง การมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ ของเทศบาลเมืองอุดรดิตถ์พบว่า ตำแหน่งในชุมชนมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ คือประชาชนมีตำแหน่งในชุมชนแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาแตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ

เผด็จ ลีอนันต์ (2555) เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ของเทศบาลตำบลเกาะสีชัง อำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี พบว่า ตำแหน่งหน้าที่ทางสังคมไม่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี คือประชาชนมีตำแหน่งหน้าที่ทางสังคมแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาไม่แตกต่างกัน

9. ประชาชนที่มีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้านแตกต่างกัน การมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพฑูรย์ อินทพิบูลย์ (2550) เรื่อง การมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ ของเทศบาลเมืองอุดรดิตถ์พบว่า ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนมีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ คือ ประชาชนมีระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการพัฒนาแตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ข้อเสนอแนะของผู้วิจัย จากการศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ดังนี้

1. ด้านการร่วมรับรู้เทศบาลควรจัดให้มีช่องทางประชาสัมพันธ์ข่าวสารต่าง ๆ เกี่ยวกับกิจการของเทศบาลให้ครอบคลุมพื้นที่ภายในเขตเทศบาล
2. ด้านการร่วมคิดและตัดสินใจ เทศบาลประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนเข้าร่วมประชุมหรือเสนอความคิดเห็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับภารกิจของเทศบาล เพื่อจะได้ช่วยคิดและตัดสินใจให้สอดคล้องกับปัญหาและความต้องการของหมู่บ้าน
3. ด้านการร่วมปฏิบัติการ เทศบาลควรเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้าร่วมในขั้นตอนการปฏิบัติงานในกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดจากความต้องการของชาวบ้านมากที่สุด
4. ด้านการติดตามและประเมินผลเทศบาลควรมีการประชาสัมพันธ์รายงานผลการปฏิบัติงานของเทศบาล ให้ประชาชนทราบโดยทั่วถึง

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว ก่อนที่จะมีการปรับปรุงหรือจัดทำร่างแผนยุทธศาสตร์ทุกครั้ง

2. การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ในโอกาสต่อไปควรจะมีการศึกษาวิจัยในเชิงคุณภาพควบคู่กับการวิจัยเชิงปริมาณ ทั้งนี้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพของผลงานการวิจัย

บรรณานุกรม

- กฤษณา ตันวิเศษ. (2555). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองไผ่แก้ว อำเภอบ้านบึง จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการจัดการทรัพยากรเพื่อความมั่นคง, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- โกวิทย์ พวงงาม. (2544). การปกครองท้องถิ่นไทย. กรุงเทพฯ: วิทยุชน.
- นริศรา อุดอามาตย์. (2550). การมีส่วนร่วมของประชาชนในกระบวนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ขององค์การบริหารส่วนตำบลผือฮี อำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการบริหารและพัฒนาประชาคมเมืองและชนบท, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
- เนรมิต สายสุค. (2550). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ การพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอมหาชนะชัย จังหวัดยโสธร. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการบริหารและพัฒนาประชาคมเมืองและชนบท, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
- ปรีชา เฟื่องแจ่ม. (2550). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์พัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลผักไหม อำเภอยุวฑฒัน จังหวัดศรีสะเกษ. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการบริหารและพัฒนาประชาคมเมืองและชนบท, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
- เผด็จ ลือนันต์. (2555). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี ของเทศบาลตำบลเกาะสีชัง อำเภอกะสีชัง จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาเศรษฐศาสตร์การเมืองและการบริหารจัดการ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ไพฑูรย์ อินทรพิบูลย์. (2550). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ของเทศบาลเมืองอุตรดิตถ์ จังหวัดอุตรดิตถ์. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการบริหารและพัฒนาประชาคมเมืองและชนบท, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
- มนฤดี ศรีสกุล. (2555). การศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลตำบลหนองตำลึง อำเภอพานทอง จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาเศรษฐศาสตร์การเมืองและการบริหารจัดการ, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.

- เมตตา แก้วอุดม. (2552). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปี (2552-2554)*
 กรณีศึกษา: องค์การบริหารส่วนตำบลคลองประเวศ อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา.
 วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาเศรษฐศาสตร์การเมืองและการบริหารจัดการ,
 บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ยุวัฒน์ วุฒิเมธี. (2541). *การพัฒนาชุมชนจากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ*. กรุงเทพฯ: วัชรินทร์การพิมพ์.
- ศิริกาญจน์ โกสุมภ์. (2542). *แหล่งการเรียนรู้เพื่อการปฏิรูปการเรียนรู้และหลักสูตรสถานศึกษา*.
 กรุงเทพฯ: เมธีพิปส์.
- เสน่ห์ จามริก. (2540). *การเมืองไทยกับการพัฒนารัฐธรรมนุญ*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิโครงการตำรา.
 เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. (2538). *ความขัดแย้ง: การบริหารเพื่อสร้างสรรค์*. กรุงเทพฯ: ต้นอ่อน.
- อดิศักดิ์ คำเพราะ. (2550). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา*
ท้องถิ่น เทศบาลเมืองกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร
 มหาบัณฑิต, สาขาการบริหารและพัฒนาประชาคมเมืองและชนบท, บัณฑิตวิทยาลัย,
 มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
- อมรวิชัย นาครทรรพ. (2541). *ความฝันของแผ่นดิน*. กรุงเทพฯ: ตะวันออก.
- อาคม ธนุทอง. (2550). *การพัฒนาสังคม*. กรุงเทพฯ: พริกหวาน.
- อุบล สุวรรณวงศ์. (2541). *การมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมของกลุ่มแม่บ้านทหาร*
ในจังหวัดสงขลา. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาไทยคดีศึกษา,
 คณะศิลปศาสตร์, มหาวิทยาลัยทักษิณ.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน
อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว

แผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558)

ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว

*****

เทศบาลตำบลเป็นหน่วยบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บทบาท อำนาจหน้าที่ และความรับผิดชอบมีความเป็นอิสระพอสมควร ความสำคัญในรัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบัน ให้ความสำคัญการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกำหนดกรอบความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบายที่จะดำเนินการบริหารด้านต่าง ๆ ตามอำนาจหน้าที่ของตนเอง ประกอบกับพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 โดยถ่ายโอนภารกิจในการให้บริการสาธารณะที่จำเป็น และรายได้ที่รัฐจัดเก็บให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพิ่มขึ้น การดำเนินการบริการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุก ๆ ด้าน ให้เกิดประโยชน์สูงสุด มีความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ทุกขั้นตอน การวางแผนในการดำเนินการบริหารจึงเป็นกลไกที่สำคัญ ที่ทำให้การบริหารเป็นรูปแบบและมีทิศทาง การกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาที่สมดุล และมีประสิทธิภาพ จะส่งผลให้เทศบาล สามารถดำเนินการบริหารเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ แก้ปัญหาได้ถูกต้อง อันเกิดประโยชน์แก่ส่วนรวม และทำให้บรรลุตามความมุ่งหมาย

ลักษณะของแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา

แผนยุทธศาสตร์การพัฒนา เป็นแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ได้กำหนดแผนยุทธศาสตร์และแนวทางในการพัฒนาเป็นการแสดงถึงวิสัยทัศน์ พันธกิจ และจุดมุ่งหมาย ที่จะดำเนินการพัฒนาในอนาคต โดยแผนดังกล่าวสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนาอำเภอ และนโยบายในการพัฒนาท้องถิ่น

วัตถุประสงค์ของการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา

การวางแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นกระบวนการกำหนดทิศทางการพัฒนาในอนาคตขององค์กร โดยกำหนดสถานะภาพความต้องการและแนวทางในการดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย บนพื้นฐานของการรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับศักยภาพ ปัญหาและความต้องการของชุมชน เพื่อให้การดำเนินการตามข้อกำหนดต่าง ๆ บรรลุตามเป้าหมาย โดยสามารถแก้ไขปัญหาสามารถตอบสนองความต้องการของชุมชน ครอบคลุมทุกด้าน เทศบาลตำบลบ้านด่าน จึงจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาขึ้น

ขั้นตอนในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา

ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 ได้กำหนดขั้นตอนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นไว้ ดังนี้

1. คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น จัดประชุมประชาคมท้องถิ่น ส่วนราชการและ รัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้องเพื่อแจ้งแนวทางการพัฒนาท้องถิ่น รับทราบปัญหา ความต้องการ ประเด็น การพัฒนาและประเด็นที่เกี่ยวข้องตลอดจนความช่วยเหลือทางวิชาการและแนวทางปฏิบัติที่ เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ เพื่อนำมากำหนดแนวทางการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา โดยให้นำ ข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาจากหน่วยงานต่าง ๆ และข้อมูลในแผนชุมชนมาพิจารณาประกอบการ จัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา

2. คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น รวบรวมแนวทางและข้อมูล นำมาวิเคราะห์เพื่อจัดทำร่างแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา แล้วเสนอคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น

3. คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นพิจารณาร่างแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา เพื่อเสนอ ผู้บริหารท้องถิ่น

4. ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอพิจารณาร่างแผนยุทธศาสตร์ และประกาศใช้แผนยุทธศาสตร์ การพัฒนา

สำหรับองค์การบริหารส่วนตำบล ให้ผู้บริหารท้องถิ่นเสนอร่างแผนยุทธศาสตร์การ พัฒนาต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบลเพื่อความเห็นชอบก่อน แล้วผู้บริหารท้องถิ่นพิจารณา อนุมัติประกาศใช้แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาต่อไป

ประโยชน์ของการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนา

1. ท้องถิ่นมีจุดมุ่งหมายและแนวทางการพัฒนาที่ชัดเจน
 2. ท้องถิ่นสามารถจัดสรรและบริหารทรัพยากรที่มีอยู่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
 3. ผู้บริหารบริหารจัดการได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน อย่างมีประสิทธิภาพ

4. แนวทางพัฒนาเป็นการประสานความร่วมมือระหว่างองค์กรต่างๆ ทั้งภาครัฐและ เอกชน ชุมชนมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางการพัฒนา

5. สามารถกำกับดูแล ติดตาม และประเมินผลการพัฒนาได้

แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาของเทศบาลตำบลบ้านด่าน เป็นการกำหนดทิศทางในการ พัฒนาในอนาคตระยะ 5 ปี พ.ศ. (2554-2558) ภายใต้การมีส่วนร่วมของประชาคม เพื่อเป็น ทิศทางในการพัฒนา ที่ทำให้การดำรงชีวิตของประชาชนมีความสุข มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น แต่สิ่ง

ภาคผนวก ข
(แบบสอบถามเพื่อการวิจัย)

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558)
ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามชุดนี้ใช้ประกอบการศึกษาค้นคว้าอิสระตามหลักสูตร รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองการปกครอง คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

2. การตอบแบบสอบถามไม่มีผลต่อผู้ตอบแบบสอบถามแต่ประการใด โปรดตอบแบบสอบถามให้ตรงตามความเป็นจริง

3. แบบสอบถามชุดนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะของประชาชนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว

ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม

ภิรมย์ วงษ์ศรีแก้ว

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความที่ตรงกับข้อมูลเกี่ยวกับท่านตามความเป็นจริง

1. เพศ

- 1) ชาย 2) หญิง

2. อายุ

- 1) 18 – 25 ปี 2) 26 – 35 ปี
 3) 36 – 45 ปี 4) 46 – 55 ปี
 5) 56 ปีขึ้นไป

3. สถานภาพการสมรส

- 1) โสด 2) สมรส
 3) หย่าร้าง / แยกกันอยู่ 4) หม้าย (คู่สมรสเสียชีวิต)

4. ระดับการศึกษา

- 1) ประถมศึกษา 2) มัธยมศึกษาตอนต้น
 3) มัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช. 4) อนุปริญญา / ปวส.
 5) ปริญญาตรี 6) สูงกว่าปริญญาตรี

5. อาชีพ

- 1) เกษตรกรรม 2) ค้าขาย
 3) รับจ้าง 4) รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ
 5) อื่น ๆ

6. รายได้ต่อเดือน

- 1) ต่ำกว่า 5,000 บาท 2) 5,000 – 10,000 บาท
 3) 10,001 – 15,000 บาท 4) 15,001 – 20,000 บาท
 5) สูงกว่า 20,000 บาท

7. ตำแหน่งในหมู่บ้าน

- 1) ผู้ใหญ่บ้าน / ประธานหมู่บ้าน 2) กรรมการหมู่บ้าน
 3) ไม่มีตำแหน่งใด ๆ / ลูกบ้าน 4) ตำแหน่งอื่น ๆ

8. ระยะเวลาอาศัยอยู่ในหมู่บ้าน

 1) 1 – 5 ปี 2) 6 – 10 ปี 3) 11 – 15 ปี 4) 16 – 20 ปี 5) มากกว่า 20 ปี**ตอนที่ 2 ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558)**

ของเทศบาลบ้านด่าน อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว

คำชี้แจง โปรดเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการมีส่วนร่วม ท่านมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน ในด้านต่าง ๆ ระดับใด

ข้อ	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์	ระดับการมีส่วนร่วม				
		5 มากที่สุด	4 มาก	3 ปานกลาง	2 น้อย	1 น้อยที่สุด
1	ด้านการร่วมรับรู้ ท่านร่วมรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการก่อสร้างปรับปรุงซ่อมแซมระบบสาธารณูปโภคจากเทศบาล					
2	ท่านร่วมรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพต่าง ๆ จากเทศบาล					
3	ท่านร่วมรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการให้บริการด้านสาธารณสุขจากเทศบาล					
4	ท่านร่วมรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมด้านวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นจากเทศบาล					
5	ท่านร่วมรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการส่งเสริมสวัสดิการเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตจากเทศบาล					
6	ท่านร่วมรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับด้านการส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาของเด็กและเยาวชนจากเทศบาล					
7	ท่านร่วมรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับด้านการรักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อยภายในท้องถิ่นจากเทศบาล					

ข้อ	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา ตามแผนยุทธศาสตร์	ระดับการมีส่วนร่วม				
		5 มาก ที่สุด	4 มาก	3 ปาน กลาง	2 น้อย	1 น้อย ที่สุด
8	ด้านการร่วมคิดและตัดสินใจ ท่านร่วมแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับความ ต้องการของหมู่บ้านในเวทีประชาคม					
9	ท่านร่วมแสดงความคิดเห็นในการกำหนด ประเด็นการพัฒนาในการวางแผน ยุทธศาสตร์					
10	ท่านร่วมตัดสินใจการกำหนดวิสัยทัศน์ใน แผนยุทธศาสตร์					
11	ท่านร่วมตัดสินใจการเลือกแนวทางการ พัฒนาในแผนยุทธศาสตร์					
12	ท่านร่วมตัดสินใจการกำหนดยุทธศาสตร์การ พัฒนาในแผนยุทธศาสตร์					
13	ด้านการร่วมปฏิบัติการ ท่านร่วมเป็นกรรมการในการพิจารณาร่าง แผนยุทธศาสตร์ในฐานะกรรมการจากภาค ประชาคม					
14	ท่านร่วมส่งเสริมและสนับสนุนด้านการ พัฒนาอาชีพให้แก่ประชาชนภายในท้องถิ่น					
15	ท่านร่วมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมในหมู่บ้าน เช่น แม่น้ำ ลำคลอง					
16	ท่านร่วมรักษาความสะอาดและการกำจัด ขยะมูลฝอยภายในเขตเทศบาล					
17	ท่านร่วมกิจกรรมการสืบสานวัฒนธรรม ประเพณีในท้องถิ่น เช่น งานลอยกระทง งาน สงกรานต์					

ข้อ	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตาม แผนยุทธศาสตร์	ระดับการมีส่วนร่วม				
		5 มาก ที่สุด	4 มาก	3 ปาน กลาง	2 น้อย	1 น้อย ที่สุด
18	ท่านร่วมส่งเสริมสวัสดิการและนันทนาการใน เขตเทศบาล เช่น การแจกเบี้ยยังชีพ การ แข่งขัน กีฬาหมู่บ้าน					
19	<u>ด้านการร่วมติดตามและประเมินผล</u> ท่านร่วมติดตามการดำเนินงานตามแผน ยุทธศาสตร์ จากเทศบาลผู้ตั้งงบประมาณรายจ่าย ประจำปี					
20	ท่านร่วมติดตามการดำเนินงาน โครงการ/ กิจกรรมจากรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปี					
21	ท่านร่วมเป็นคณะกรรมการติดตามและ ประเมินผลการปฏิบัติงาน ในคณะกรรมการ ติดตามและประเมินผล					
22	ท่านร่วมให้ข้อเสนอแนะแนวทางการ ปฏิบัติงานแก่เทศบาล จากการติดตามและ ประเมินผลการปฏิบัติงาน					

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะของประชาชนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม ของประชาชน ในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอรัญ ประเทศ จังหวัดสระแก้ว

คำชี้แจง โปรดให้ข้อเสนอแนะแนวทางเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาตามแผน ยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว

1. ด้านการร่วมรับรู้

.....

.....

.....

.....

2. ด้านการร่วมคิดและตัดสินใจ

.....

.....

.....

.....

3. ด้านการร่วมปฏิบัติการ

.....

.....

.....

.....

4. ด้านการร่วมติดตามและประเมินผล

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ค

แบบฟอร์มการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของเครื่องมือ

แบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญ

เพื่อการตรวจพิจารณาเครื่องมือที่ใช้ในการวัดการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว

ชื่อผู้เชี่ยวชาญ .....

คำชี้แจง โปรดพิจารณาข้อความที่เสนอ แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ท่านเห็นว่าในระดับความสอดคล้องของข้อความนั้นกับนิยามศัพท์เฉพาะ สำหรับกรณีที่ท่านเห็นว่าข้อความที่เสนอควรปรับเปลี่ยน โปรดกรอกข้อเสนอแนะของท่าน

เกณฑ์ในการพิจารณามีดังนี้

- + เมื่อท่านเห็นว่าข้อความนั้นสอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ
- 0 เมื่อท่านไม่แน่ใจว่าข้อความนั้นสอดคล้องกับนิยามเฉพาะหรือไม่
- 1 เมื่อท่านเห็นว่าข้อความนั้นไม่สอดคล้องกับนิยามศัพท์เฉพาะ

นิยามศัพท์เฉพาะ

การมีส่วนร่วมของประชาชน คือ การร่วมกันของประชาชนในหมู่บ้านในการคิดหรือลงมือปฏิบัติเพื่อกำหนดและดำเนินกิจกรรมในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน ในอันที่จะมุ่งสู่เป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของแผนยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้ โดยการกระทำผ่านตัวประชาชน กลุ่มของประชาชน หรือการรวมกันเป็นหมู่บ้านด้วยความสมัครใจ โดยมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมในด้านการร่วมรับรู้ ด้านการร่วมคิดและตัดสินใจ ด้านการร่วมปฏิบัติการ และด้านการร่วมติดตามและประเมินผล ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

ด้านการร่วมรับรู้ คือ พฤติกรรมของประชาชนในการร่วมรับรู้ข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ หลายด้าน จากเทศบาล ประกอบด้วย การก่อสร้างปรับปรุงซ่อมแซมระบบสาธารณูปโภค การส่งเสริมและพัฒนาอาชีพต่าง ๆ การให้บริการด้านสาธารณสุข การจัดกิจกรรมด้านประเพณี วัฒนธรรมท้องถิ่น การส่งเสริมสวัสดิการ การส่งเสริมสนับสนุนการศึกษา และการรักษาความเป็นระเบียบเรียบร้อย

ด้านการร่วมคิดและตัดสินใจ คือ พฤติกรรมของประชาชนในการร่วมแสดงความคิดเห็นในการวางแผน และการร่วมตัดสินใจกำหนดแนวทางวิธีการแก้ไขปัญหาของหมู่บ้านเพื่อเป็นแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่น ประกอบด้วย การร่วมแสดงความคิดเห็นในเวทีประชาคม การร่วมแสดงความคิดเห็นกำหนดประเด็นการพัฒนา การร่วมตัดสินใจกำหนดควิสัยทัศน์ การร่วมตัดสินใจเลือกแนวทางการพัฒนา และการร่วมตัดสินใจกำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาท้องถิ่น

ด้านการร่วมปฏิบัติการ คือ พฤติกรรมของประชาชนในการร่วมทำกิจกรรมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ และการร่วมส่งเสริมและสนับสนุน โครงการ/กิจกรรม ในแผนยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย การร่วมพิจารณาแผนยุทธศาสตร์ การร่วมส่งเสริมและสนับสนุนด้านการพัฒนาอาชีพ การร่วมอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การร่วมรักษาความสะอาด การร่วมสืบสานวัฒนธรรมประเพณี และการร่วมส่งเสริมสวัสดิการและ

ด้านการร่วมติดตามและประเมินผล คือ พฤติกรรมของประชาชนในการร่วมติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน จากแผนงาน โครงการ/กิจกรรม ที่ได้กำหนดไว้ตามแผนยุทธศาสตร์ ประกอบด้วย การร่วมติดตามการดำเนินงานจากเทศบัญญัติงบประมาณ การร่วมติดตามจากรายงานผลการปฏิบัติงานประจำปี การร่วมเป็นกรรมการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงาน และการร่วมเสนอแนะแนวทางการปฏิบัติงานจากผลการประเมิน

ตัวอย่างแบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์ พ.ศ. (2554-2558) ของเทศบาลตำบลบ้านด่าน อำเภอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว

ข้อ	การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาตามแผนยุทธศาสตร์	ระดับการมีส่วนร่วม				
		5 มากที่สุด	4 มาก	3 ปานกลาง	2 น้อย	1 น้อยที่สุด
1	ด้านการร่วมรับรู้ ท่านร่วมรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการก่อสร้างปรับปรุงซ่อมแซมระบบสาธารณูปโภคจากเทศบาล					
2	ท่านร่วมรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพต่าง ๆ จากเทศบาล					
3	ท่านร่วมรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการให้บริการด้านสาธารณสุขจากเทศบาล					
4	ท่านร่วมรับรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมด้านวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นจากเทศบาล					

แบบประเมิน

นิยามศัพท์เฉพาะ	ข้อความ	ระดับความสอดคล้อง			ข้อเสนอแนะ
		ไม่ สอดคล้อง (-1)	ไม่ แน่ใจ (0)	สอดคล้อง (+)	
<p>ด้านการร่วมรับรู้ คือ พฤติกรรมของประชาชน ในการร่วมรับรู้ข้อมูล ข่าวสารต่าง ๆ หลายด้าน จากเทศบาล ประกอบด้วย การก่อสร้างปรับปรุง ซ่อมแซมระบบ สาธารณูปโภค การส่งเสริมและพัฒนา อาชีพต่าง ๆ การให้บริการ ด้านสาธารณสุข การจัดกิจกรรมด้าน ประเพณีวัฒนธรรม ท้องถิ่น การส่งเสริม สวัสดิการ การส่งเสริม สนับสนุนการศึกษา และการรักษาความเป็น ระเบียบเรียบร้อย</p>	1) ท่านร่วมรับรู้ข้อมูลข่าวสาร เกี่ยวกับการก่อสร้างปรับปรุง ซ่อมแซมระบบสาธารณูปโภคจาก เทศบาล				
	2) ท่านร่วมรับรู้ข้อมูลข่าวสาร เกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนา อาชีพต่าง ๆ จากเทศบาล				
	3) ท่านร่วมรับรู้ข้อมูลข่าวสาร เกี่ยวกับการให้บริการด้าน สาธารณสุขจากเทศบาล				
	4) ท่านร่วมรับรู้ข้อมูลข่าวสาร เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมด้าน วัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นจาก เทศบาล				
	5) ท่านร่วมรับรู้ข้อมูลข่าวสาร เกี่ยวกับการส่งเสริมสวัสดิการเพื่อ พัฒนาคุณภาพชีวิตจากเทศบาล				
	6) ท่านร่วมรับรู้ข้อมูลข่าวสาร เกี่ยวกับการส่งเสริมและ สนับสนุนการศึกษาของเด็กและ เยาวชนจากเทศบาล				
	7) ท่านร่วมรับรู้ข้อมูลข่าวสาร เกี่ยวกับการรักษาความเป็น ระเบียบเรียบร้อยภายในท้องถิ่น จากเทศบาล				

แบบประเมิน

นิยามศัพท์เฉพาะ	ข้อความ	ระดับความสอดคล้อง			ข้อเสนอแนะ
		ไม่ สอดคล้อง (-1)	ไม่ แน่ใจ (0)	สอดคล้อง (+)	
ด้านการร่วมคิดและตัดสินใจ คือพฤติกรรมของประชาชน ในการร่วมแสดงความคิดเห็น ในการวางแผนและ การร่วมตัดสินใจกำหนด แนวทางวิธีการแก้ไขปัญหา ของหมู่บ้านเพื่อเป็นแผน ยุทธศาสตร์การพัฒนา ท้องถิ่น ประกอบด้วย การร่วมแสดงความคิดเห็น ในเวทีประชาคม การร่วม แสดงความคิดเห็นกำหนด ประเด็นการพัฒนา การร่วม กำหนดวิสัยทัศน์ การร่วม ตัดสินใจเลือกแนวทางการ พัฒนา และการร่วมตัดสินใจ กำหนดยุทธศาสตร์การ พัฒนาท้องถิ่น	8) ท่านร่วมแสดงความคิดเห็น เกี่ยวกับความต้องการของ หมู่บ้านในเวทีประชาคม				
	9) ท่านร่วมแสดงความคิดเห็น ในการกำหนดประเด็นการ พัฒนาในการวางแผน ยุทธศาสตร์				
	10) ท่านร่วมตัดสินใจการ กำหนดวิสัยทัศน์ในแผน ยุทธศาสตร์				
	11) ท่านร่วมตัดสินใจการเลือก แนวทางการพัฒนาในแผน ยุทธศาสตร์				
	12) ท่านร่วมตัดสินใจการ กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนา ในแผนยุทธศาสตร์				
ด้านการร่วมปฏิบัติการ คือ พฤติกรรมของประชาชนใน การร่วมทำกิจกรรมในการ จัดทำแผนยุทธศาสตร์ และ การร่วมส่งเสริมและ สนับสนุนโครงการ/กิจกรรม ในแผนยุทธศาสตร์	13) ท่านร่วมเป็นกรรมการใน การพิจารณาร่างแผน ยุทธศาสตร์ในฐานะกรรมการ จากภาคประชาคม				
	14) ท่านร่วมส่งเสริมและ สนับสนุนด้านการพัฒนาอาชีพ ให้แก่ประชาชนภายในท้องถิ่น				

นียมศัพท์เฉพาะ	ข้อความ	ระดับความสอดคล้อง			ข้อเสนอแนะ
		ไม่ สอดคล้อง (-1)	ไม่ แน่ใจ (0)	สอดคล้อง (+)	
ประกอบด้วย การร่วม พิจารณาแผนยุทธศาสตร์ การ ร่วมส่งเสริมและ สนับสนุนด้านการพัฒนา อาชีพ การร่วมอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม การร่วมรักษา ความสะอาด การร่วมสืบสาน วัฒนธรรมประเพณี แสละ การร่วมส่งเสริมสวัสดิการ และนันทนาการ	15) ท่านร่วมอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมในหมู่บ้าน เช่น แม่น้ำ ลำคลอง				
	16) ท่านร่วมรักษาความสะอาด และการกำจัดขยะมูลฝอย ภายในเขตเทศบาล				
	17) ท่านร่วมกิจกรรมการสืบสาน วัฒนธรรมประเพณีในท้องถิ่น เช่นงานลอยกระทงงานสงกรานต์				
	18) ท่านร่วมส่งเสริมสวัสดิการ และนันทนาการในเขตเทศบาล เช่น การแจกเบี้ยยังชีพ				
ด้านการร่วมติดตามและ ประเมินผล คือ พฤติกรรม ของประชาชนในการร่วม ติดตามและประเมินผลการ ดำเนินงาน จากแผนงาน โครงการ/กิจกรรม ที่ได้ กำหนดไว้ตามแผนปฏิบัติงาน ประจำปี	19) ท่านร่วมติดตามการ ดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ จากเทศบาลอยู่ถึงประมาณ รายจ่ายประจำปี				
	20) ท่านร่วมติดตามการ ดำเนินงาน โครงการ/กิจกรรม จากรายงานผลการปฏิบัติงาน ประจำปี				

นิยามศัพท์เฉพาะ	ข้อความ	ระดับความสอดคล้อง			ข้อเสนอแนะ
		ไม่ สอดคล้อง (-1)	ไม่ แน่ใจ (0)	สอดคล้อง (+)	
ประกอบด้วย การร่วมติดตาม การดำเนินงานจากเทศบัญญัติ งบประมาณ การร่วมติดตาม การดำเนินงานตามแผน ยุทธศาสตร์ จากเทศบัญญัติ งบประมาณรายจ่ายประจำปี การร่วมติดตามจากรายงานผล การการร่วมร่วมติดตามการ ดำเนินงาน โครงการ/กิจกรรม จากรายงานผลการปฏิบัติงาน ประจำปี การร่วมเป็น คณะกรรมการติดตามและ ประเมินผลการปฏิบัติงานใน คณะกรรมการติดตามและ ประเมินผล และการร่วม เสนอแนะแนวทางการ ปฏิบัติงานจากผลการ ประเมิน	21) ท่านร่วมเป็นคณะกรรมการ ติดตามและประเมินผลการ ปฏิบัติงาน ในคณะกรรมการ ติดตามและประเมินผล				
	22) ท่านร่วมให้ข้อเสนอแนะแนว ทางการปฏิบัติงานแก่เทศบาล จากการติดตามและประเมินผล การปฏิบัติงาน				

ได้ตรวจสอบแล้ว

(.....)

ผู้ตรวจสอบ